Új Hajtás

A KÁRPÁTALJAI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ LAPJA 2003. VIII. évfolyam, 2. szám. Március

Mi a Nagyböjt célja?
„Örvendjetek az Úrban szüntelen!" (2. o.)

Boldoggá avatás
Dr. Battyány-Strattmann László a szegények orvosa. (4. o.)

Interjú Majnek Antal püspökkel a Vatikáni Rádióban. (5. o.)

Örök szeretettel szeretlek téged.
Imaoldal. (6. o.)

A nagyböjti szent idő, mint kegyelmi időszak.
Nagyböjtre készülődve. (7. o.)

Ima egy gyermek megszületéséért.
Lelki adoptálás (7. o.)

Gordon-tréning Munkácson
Figyelj és hallgass rám! (9. o.)

Legyen nekem Isten Igéje szerint
A Megszentelt Élet napja Munkácson (14. o.)

Ha bemegyek, hellyel kínálnak
Lelkinap a munkácsi Szent Erzsébet Otthonban (15. o.)

A kisgyerek és a bűn
Témák a gyereknevelés művészetéből 7. (18. o.)

II. János Pál pápa imát és böjtöt kér a békéért március 5-én, Hamvazószerdán

„Nagyon kérek minden katolikust, hogy különös buzgósággal imádkozzon és böjtöljön március 5-én, Hamvazószerdán a béke ügyéért... Minden Mária-kegyhelyen buzgón kérjék az Eget a békéért a rózsafüzér imádkozásával. Bízom benne, hogy a plébániákon és a családokban is imádkozzák a rózsafüzért ezért a nagy ügyért, melytől mindenki jóléte függ."

2003. február 23.

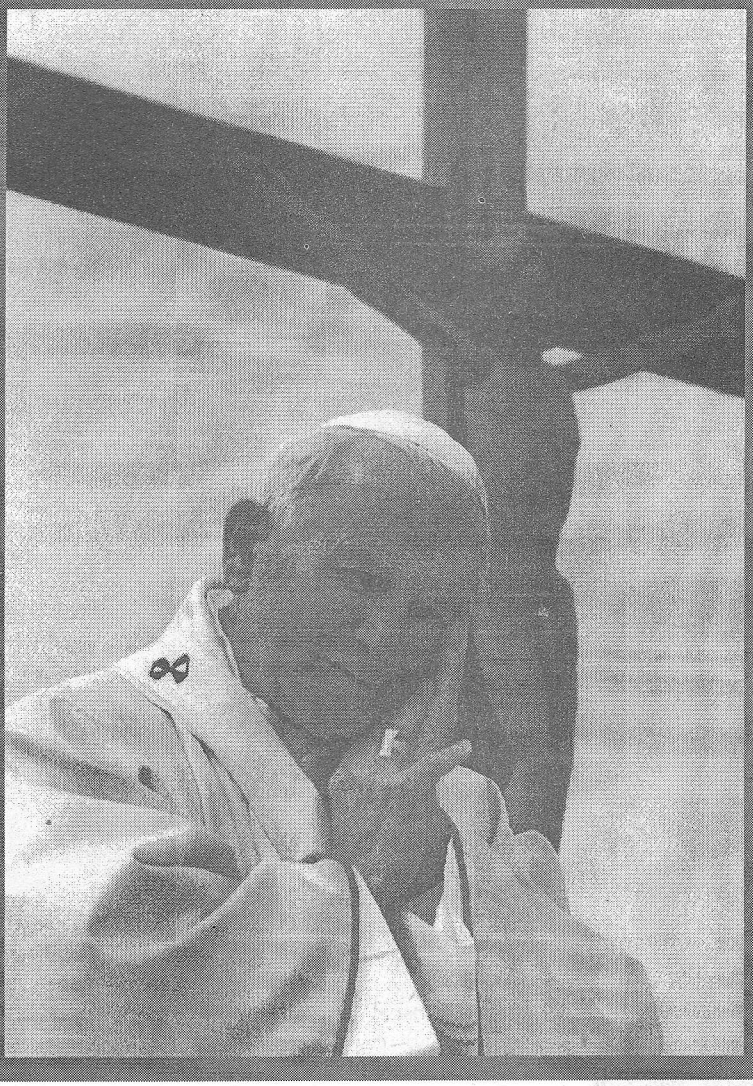

A TARTALOMBÓL:

Örvendjetek az Úrban . . . . .2. o.
Emlékezés Csáti József atyára 3. o.
Dr. Batthyányi Strattmann László . . . . . .4. o.
Interjú . . . . . .5. o.
Imaoldal . . . . . .6. o.
Még egyszer a lelki adoptálásról . . . . . .7. o.
Karitász-igazgatók találkozója .8. o.
Figyelj és hallgass rám! . . . . .9. o.
Felhívás . . . . . .10. o.
Találkozásom Lizi nénivel . .11. o.
Hírek . . . . . .12-13. o.
Uram, jó nekünk itt lennünk 14. o.
Lelkinap a munkácsi Szent Erzsébet Otthonban . . . . . .15. o.
Szentek . . . . . .16. o.
Életige . . . . . .17. o.
Témák a gyereknevelés művészetéből, 7. rész . .18-19. o.
A Vladimiri Istenanya . . .20-21. o
Mese . . . . . .22. o.
Keresztrejtvény . . . . . .23. o.
Humor . . . . . .24. o.

Új Hajtás

A Kárpátaljai Római Katolikus Egyház lapja

Szerkesztőbizottság:
Majnek Antal (elnök), Cserbánics Adrienn, Pápai Zsuzsanna (főszerkesztő), Popovicsné Palojtay Márta, Riskó Marianna (szerkesztők).

Tördelőszerkesztő:
Popovics Pál

Olvasószerkesztő:
Barkáts Alice

A szerkesztőség címe:
89600. Munkács, Munkácsy M. u. 19.

Engedélyszám:
3т 199

Készült:
Roman Povch nyomdájában, Ungváron

„Örvendjetek az Úrban szüntelen!" Nagyböjtben is?

Mi a Nagyböjt célja? Hogy többet böjtöljünk, több önmegtagadást gyakoroljunk (semmi szórakozás, semmi vidámság), csak a keresztutat járjuk és szomorkodjunk?! Őszintén válaszolj: érzel valami vonzót ebben? Igen? Akkor te már egy jó farizeus vagy, illetve vallásos fakír, hacsak nem szeretteidért és a legimádandóbb Krisztusért gyakorlod ezeket!

Mire készülünk tehát Nagyböjtben? Jézus halálára, az Isten temetésére – vagy valami másra?

A Nagyböjtről való felfogásunk befolyásolja egész keresztény gondolkozásunkat – sőt, keresztény identitásunkat is.

Mennyire életet, sorsokat formáló a mi hitünk, gondolkozásunk!

Nézzünk csak néhány példát! Káin mit forgatott a fejében? Nem bírom ezt az Ábelt elviselni, nézni sem bírom. Ábel pedig nem értette, miért haragszik rá annyira a testvére, ő a békét szerette, arra vágyott. Káin nem a valóságot nézte, az igazságot, hanem inkább hitt a hazug kísértőnek, rosszhiszemű gondolatainak...

Jákob fiai miért hallgattak oly vészjóslóan, amikor József, a legkisebb testvérkéjük Isten adta álmairól beszélt gyermeki, ártatlan, naiv örömmel – azzal a biztos hittel, hogy ezek meg is fognak valósulni? Folytathatnánk a sort Saul és Dávid összehasonlításával egészen Heródes és Keresztelő János furcsa kapcsolatáig – megdöbbent minket az ember belső (lelki) életének a fontossága, annak minősége!

A Messiáskirály ezért kezdi működését a Hegyi Beszéddel. Nemcsak akkoriban volt ez fontos, ma ugyanúgy aktuális: megújítani gondolkozásunkat (vö. metanojete!). „A régiek azt mondták... én pedig ezt mondom nektek!" (Mt 5,27)

Jézus a tiltásokat, parancsokat nem szünteti meg, hanem tökéletesíti, és ugyanakkor értelmet ad a vallásosságnak, pozitív húzóerőt a buzgóságnak. Leereszkedett közénk az Isten s vele lejött a Mennyek Országa, hogy akik az élő hit által hozzá kapcsolódnak – meg ne haljanak, hanem örökké éljenek!

Mire készülünk tehát Nagyböjtben? Amire egész életünkben! Lehet ez akár siralomvölgy is egyeseknek, akár fájdalom, vagy szégyenletes keresztút, vagy akár menekülés a rabság állapotából – mindenképpen egész más a lelki tartalma, ha hívőként járja azt, mert valami szépnek az ígéretében él! Mert remél!

Vajon a választott nép elindult volna a menekülés útjára, ha csak az akadályokat, nehézségeket nézi: a Vörös-tengert, a sivatagot, a szomjúságot, éhezést, sokféle nélkülözést, a mérges kígyókat? Nem! Inkább ott maradt volna a rabságban, a viszonylagos biztonságban. De hitet kapott Istentől: hogy Mózes vezetésével kiszabadulnak, reményt, hogy az úton végig velük lesz, gondoskodik róluk és egy csodálatos szép országba vezeti őket. Ez a vágy az Ígéret Földje után, ez húzta őket, ez a szép remény, ez éltette őket, hogy ezért érdemes sok-sok nehézséget vállalni, küzdeni, harcolni – mert úgy döntöttek, azért az Országért megéri, azért érdemes mindent elhagyni.

Mi tehát a Nagyböjt célja? Ahogy az élet célja (reménye) nem lehet a halál, hanem a Végtelenbe kitáguló Élet – úgy a mi 40 napos előkészületünk is a Húsvétra irányul, Jézusnak a halálon aratott győzelmére: Föltámadására! Ezért tanítja övéit már jó korán: „Mikor ti böjtöltök, ne legyetek komorak, mint a képmutatók... Te ne az embereknek mutasd böjtölésedet, hanem az Atyának." (Mt 6,16-18) Ezt folytatja az apostol: „Szeretteim, ne lepődjetek meg azokon a perzselő szorongatásokon, amelyek megpróbáltatásul értek

benneteket, mintha valami hallatlan dolog esett volna veletek. Inkább örüljetek, hogy részetek lehet Krisztus szenvedéseiben, hogy amikor dicsősége kinyilvánul, vigadozva örvendezzetek." (1Péter 4,12-13) Lehet tehát Nagyböjtben is vigadni? Az apostol válaszol: „Örvendjetek az Úrban szüntelen! ...mert az Úr közel van." (Fil 4,4-5) Ő jelen van, itt van, éspedig nagyon közel! (A görögkeleti liturgiában ezért ilyenkor sem hiányzik az Alleluja!) II. János Pál pápa Rómában 15 stációs keresztutat jár, melyben a 15. stáció a Föltámadás – jelezve, hogy a keresztút vége nem a halál, ez csak egy átmenet (= peszach, pászka) az igazi életbe a Föltámadás által!

Nem kell tehát böjtölnünk? De igen! Csakhogy „a szíveteket szaggassátok meg, ne a ruhátokat!" (Joel 2,13) – kéri az Úr.

Nem kell akkor több önmegtagadás sem? Dehogynem! Ez az első feltétele a kereszténységnek. Szeretetből, az Ő kedvéért menni fog! (vö. Mt 16,24)

És imádkozni? – Ővele a kapcsolatot megszakítani – saját érdekünkben is – nem szabad! (vö. 1Tessz 5,17: „szüntelenül imádkozzatok!")

Egyet nagyon kér Jézus szellemében még az Egyház Nagyböjtben: az irgalmasság testi és lelki cselekedeteinek a gyakorlását. Ehhez viszont be kell látnunk, képtelenek vagyunk rá, nincs már erőnk. Imádkozni színlelve – és böjtölni valamennyire – tud a képmutató is, de ha Jézus irgalmas szívétől távol van, képtelen a jócselekedetekre, a megbocsátásra, az ellenségszeretetre! Erre csak Jézus lelke adhat nekünk képességet: a hitből (tehát nem érzésekből) táplálkozó szeretetre. Adja Isten: azzal a szent reménységgel készüljünk Húsvét ünnepére, hogy a mi újjászületésünk, amely a kereszténységgel elkezdődött, be is fog teljesedni az egész természet megváltásával együtt Jézus Krisztusban!

Majnek Antal püspök

Emlékezés Csáti József atyára

Tíz éve hunyt el a munkácsi plébános, vikárius

Tizennyolc évvel ezelőtt, 1985 szeptemberében találkoztam először Csáti József atyával. Az év augusztusában jelent meg a Kárpátalján működő papok névsora az Új Ember c. katolikus hetilapban. Mint az egyik Nyíregyházáról induló turistacsoport autós tagja, hoztam magammal egy csomó Új Embert, de azt a határon elvették; az a szám azonban külön volt, így kerestem valakit az itt működő atyák közül.

A „turistacsoport" a második nap Munkácsot látogatta meg. Szándékom volt megkeresni Csáti atyát, akinek címét előző nap tudtam meg Kaszonyban. Károlyi Lajos atyától már tudott rólam, és nagy szeretettel fogadott. Ez az első találkozás és a később megismétlődő beszélgetések felszínre hozták régi emlékeit. Hamarosan kiderült, hogy közös régi ismerőseink vannak. Mindketten a szatmári egyházmegyéhez tartoztunk. Fiatal papként a szülőfalumban, Nyírcsaholyban volt nyári kisegítő káplán, és humorosan elevenítette fel ottani régi emlékeit. Például azt, hogy a méltóságos plébános pipáját a káplánnak kellett volna megtömni és tisztítani, de ő ezt nem tette, mint mondta: nem azért tanult a teológián. Aztán pedig még a plébános dicsekedett vele, hogy milyen káplánja van, aki nem „pipatisztogató". A kártyát is ott ismerte meg, de a „méltóságos úr" megneheztelt rá, amikor meg merte kontrázni a játékot.

Csáti József 1992. nyarán a munkácsi templomban

Felelevenítette emlékeit régi tanárairól, innsbrucki éveiről. Nagy megbecsüléssel beszélt többek között P. Kerkai Jenő jezsuitáról, aki abban az időben szintén Innsbruckban volt. Ott volt kispap az a barátja is, akivel ugyanazt a magyarosított nevet választották: Csáti Vilmos.

Élvezetes formában emlékezett vissza arra az időre, amikor újra egyesült a szatmári egyházmegye, és a három különböző országból való szatmári papok egymásnak bemutatkoztak. Őt huncut barátai más néven mutatták be, és mint újonnan kinevezett nagybányai plébánosnak, sorra gratuláltak az ismeretlenek. „És mikor megérkezett a valódi plébános, Mellau Ferenc, egyszerre adtam át neki az addig összegyűjtött gratulációkat" – mondta humorosan.

Mint jó házigazda, nem csak szóval, hanem finomságokkal is jóltartotta vendégeit. Nemcsak a régi, hanem a közelmúlt eseményeit is nagy beleéléssel elevenítette fel. Benne a múlt és a jelen együtt volt, de minden erejével a jövő egyházát akarta építeni. Ennek csak indulását láthatta. Sohasem merte volna gondolni, hogy egyszer majd szeretett temploma, melynek díszítését fokról-fokra tervezgette, egyszer még székesegyház lesz. Hisszük, hogy odaát örvendezik ennek.

P. Bohán Béla SJ

Dr. Batthyány-Strattmann László, a „szegények orvosa”

Dr. Batthyány-Strattmann László 1870. október 28-án született Dunakilitin, Batthyány József (†1897) és Batthyány Ludovika (†1882) szülőktől. László a család nyolc felnevelt gyermeke közül a hatodik volt.

1876-ban családja Köpcsénybe költözött, majd 1879-1885 között a jezsuiták kalksburgi (Bécs melletti) intézetében tanult. 1885-1890 között a kalocsai, majd az ungvári gimnáziumban folytatta tanulmányait, 1890-ben érettségizett. 1890-1900 között a bécsi egyetem hallgatója volt, ahol bölcsészeti és orvosdoktori diplomát szerzett.

1898 novemberében megnősült. Klinikai sebészeti gyakorlatát követően modern kórházat rendezett be és működtetett birtokán, Köpcsényben. Fő segítője és egyben asszisztense ifjú felesége volt.

Betegeinek zöme a környék és birtokai szegényeiből került ki. Ingyen, emberszeretetből gyógyított. Orvosi hivatásáról naplójában így elmélkedik: „Változatos az orvos élete, de tartalommal terhes is, hiszen az ember saját szenvedésein kívül a másokét is hordozza, és többnyire többet hord, mint ami valóban bekövetkezik, hiszen az esetleg bekövetkező komplikációkat is át kell éreznie. És mégis – olyan üres az orvosnak az a nap, amelyen nem segíthet felebarátján.”

Dr. Batthyány László 1915-ben, nagybátyja halála után örökölte a hercegi címet és a Strattmann nevet. A Batthyány család címere a kicsinyeit vérével tápláló pelikán, alatta az oroszlán, szájában karddal. Az öröklött címer jelmondatát: „Fidelitate et fortitudine” – Hűséggel és bátorsággal – megváltoztatta „Fidelitate et caritate”-ra, ami annyit jelent: „Hűséggel és könyörületességgel”.

Nagy műveltségű ember volt, a görög, latin mellett német, francia, angol és olasz nyelveken is beszélt. Szlovákul és horvátul is tanult, hogy betegeit anyanyelvükön megértse. Puritán egyéniség volt; akiket ismert, nehezen tudták köszönéssel megelőzni. Sugárzott belőle a derű, a szeretet. Mélyen hívő ember volt, aki küldetését a szegények és a betegek szolgálatában látta.

Felesége, Coreth Mária Terézia grófnő – hozzá hasonlóan áldozatos lélek – nemcsak nagyszámú gyermekeinek édesanyja, hanem a rendelőben, kórházban legbensőbb munkatársa, asszisztense is volt.

Mivel teljes szívvel magyarnak vallotta magát, 1920-ban (Trianon után) körmendi birtokán telepedett le, s a hercegi kastély egyik szárnyában megalapította második kórházát. Közben szemspecialista lett, s e kórházban főleg szembetegeket gyógyított. Körmendi kórházát még igényesebben rendeztette be, mint a köpcsényit. Orvosi tapasztalata és határtalan áldozatkészsége előteremtette mindazt, amit a szemészeti terápia megkívánt.

Mivel nem tudott minden betegének lelkileg is annyit nyújtani, amennyit szeretett volna, ezért „Nyisd fel a szemeidet és lásd!” címmel kis füzetet írt, hogy a kórházát gyógyultan elhagyó betegeinek emléket és egyben lelki erősítést adjon.

Házasságuk boldog volt, 14 gyermekük született, ebből három kiskorában elhunyt. A többi (életben maradt) gyermek neve születési sorrendben: Ödön, Ludovika, László, Anna, Iván, Blanka, József, Mária-Terézia, Ferenc, Franciska és Károly.

Legidősebb fia, Ödön húszéves korában halt meg, szentség hírében. Életszentségre való törekvését naplója is megerősíti.

Életének mintegy 50 évét élte le Köpcsényben. Miután Körmendre költözött, köpcsényi kórházát díjtalanul bérbe adta azzal a kikötéssel, hogy ottjártakor joga legyen a betegeket kezelni. Károly nevű fia később eladta a kórházat a tartomány vezetőségének.

Gyógyító tevékenysége mellett alapítványokkal is támogatta a magyar egészségügyet, továbbá nagy súlyt fektetett az elméleti szakismeretei korrekt bővítésére, a korszerű hazai és külföldi szakirodalom segítségével. Az elméleti szaktudását azonnal alkalmazta a gyakorlatban is, pl. radiológiai ismereteit saját röntgengépén használta fel.

A szemészet fejlődését módszeresen figyelte, kongresszusokon vett részt, külföldi lapokban is közölt írásokat, gyakorlatáról beszámolókat jelentetett meg. Szakorvosi kiválóságát számos európai szaktekintély ismerte el. A Magyar Tudományos Akadémia levelező, majd intézőbizottsági tagjává választották. Politikai szerepet sohasem vállalt, a gyógyítást tartotta legfőbb sikerének.

A címeket és a kitüntetéseket nem kereste, de társadalmi állásánál fogva nem térhetett ki bizonyos megtisztelő címek elől. A szerényen élő herceg puritán személyisége, emberi nagysága legendás volt, amit történetek sokasága bizonyít.

Önmagáról írott mélyebb vallomásai a naplótöredékekben is kereshetők, de sajnos eddig csak egyik, az 1926. évi naplója került nyilvánosságra.

A szegények orvosa, a szenvedők gondozója és a szeretet hitvalló doktora rövid életet élt, a halált sok szenvedéssel járó betegség után érte meg. Életének utolsó másfél évéről lelkiatyja, P. Boegle, gyermekei és főleg legidősebb lánya visszaemlékezéseiből kaphatunk hű képet.

1929 szeptemberében váratlanul lett rosszul, utoljára azon év november hetedikén operált egymás után kilenc szürke hályogot, Rómába készült másnap, de két nap múlva, útközben ágynak esett. Bécsben megvizsgálták a Löw szanatóriumban, ahol hólyagrákot diagnosztizáltak. November 27-én operálták meg.

A műtét nem hozott eredményt. 14 hónap múlva Bécsben 1931. január 22-én este fél tízkor elhunyt. Németújvárosban (ma Güssing), a családi kriptában helyezték el örök nyugalomra a ferencesek templomában.

Boldoggá avatására 2003. március 23-án kerül sor Rómában.

net

„...örömmel fogok segíteni neki"

A Vatikáni Rádió interjúja Majnek Antal megyéspüspökkel

– Milyen okból látogatott a szent városba?

– Sasik Milan lazarista atya püspökké szentelésére érkeztem Rómába. Két autóbusznyi hívő, és papok is érkeztek kárpátaljai egyházmegyénkből, a római és a görög egyházból egyaránt, hogy részt vegyenek ezen a nagy eseményen. Én ugyanakkor egy kis jubileumot is ünnepelek: hét éve, hogy engem is a Szentatya szentelt erre a szolgálatra ugyanitt. Külön nagy öröm nekem, hogy egy olyan jó testvér lesz a testvéregyház, a Munkácsi Görög Katolikus Egyházmegye élén, aki az előző tíz évben már itt szolgált Ukrajnában.

– Milyen ember Sasik Milan püspök atya?

– Nagyon buzgó és nagyon imádságos papnak ismertem meg, aki igazán Jézus Krisztus ügyét, az ő evangéliumát tartja legelső feladatának. Ezt például onnan is tudom, hogy – bár hat évig szolgált a nuncius mellett Kijevben – mégsem maradt ezen a diplomáciai pályán. Nem vonzotta őt ez az út, visszavágyott a lelkipásztori munkába. Visszament Szlovákiába, ott egy évig magisztere volt a lazaristáknak. Még inkább vágyott azonban arra, hogy teljesen a szegényeket szolgálhassa, ezért 2000-ben ide kérte magát Kárpátaljára, a perecsenyi missziójukba, annak lett a vezetője, két olyan fiatal pappal, akik már Kárpátaljáról származnak. Nagyon meglepett mindenkit a Szentatya választása, hiszen az évek során több jelöltről is hallottunk. Szemedi János püspök atya már hét évvel ezelőtt beadta a lemondását. A Szentatya nagyon tisztelte és szerette őt, aki különben ugyanúgy beszél ruszinul, ukránul, mint magyarul – és minden nemzetiséggel és a többi egyházzal is nagyon szépen tartotta a kapcsolatot, különösen velünk. Én nagyon jól tudtam vele együtt dolgozni. A kárpátaljai görög katolikus egyháznak most két püspöke van: a két éve kinevezett segédpüspök, Djura Dzudzar, aki különben jugoszláviai ruszin származású, most pedig Milán atya, aki a megyéspüspöke, pontosabban még egyelőre adminisztrátora, tehát kormányzója lesz a görög katolikus egyházmegyének. Ő nagyon buzgón fog nekivágni az előtte lévő feladatoknak, biztos vagyok benne, hogy igyekszik mindenkivel jó kapcsolatra törekedni.

– Mik azok a fő feladatok, amelyek előreláthatóan várnak majd rá?

– Lesznek feladatai kisebb-nagyobb feszültségek megoldásában, gondolok akár a kétféle kalendárium miatti feszültségekre, vagy a háromnégyféle nyelvű liturgia végzésére.

– Kiegyensúlyozó szerepet kell vállalnia?

– Pontosan. Nagyon fontos feladata lesz, hogy a sokféle kérést, elvárást a szemináriumban, a különböző nemzetiségűeket, különböző liturgiát akaró embereket, különböző véleményekhez tartozókat összefogja, és a közös ügy, a katolikus, keresztény egyház megerősítésére fordítsa. Ez bizony nem lesz könnyű feladat, de azt hiszem, ő erre nagyon alkalmas. A Szentatya jól választott, úgy látom, hogy mindenki nagy elvárással néz az ő szolgálata felé.

– A görög és a latin szertartású munkácsi püspök nyilván szoros együttműködésre van utalva a későbbiekben is. Mik ennek a távlatai, milyen gyakorlata lesz ennek?

– Kicsit irigykedve szoktak nézni püspöktársaim, milyen békességben élünk görög és római katolikusok itt, Kárpátalján. Máshol vannak problémák. Például Lembergben a lengyelek és az ukránok között régi, több száz éves feszültség van, ami egy kicsit a római és a görög katolikus egyházhoz kötődik, s éppen emiatt nem csak a nemzetiségek, hanem az egyházak között is vannak feszültségek. Pl. a latinok nem kapják vissza Lembergben és környékén a templomaikat, hanem a görögöknek adja az állam, mondván, hogy nincsenek már lengyelek, csak ukránok. Ami igaz is, nem is. Nálunk, hála Istennek, nincsen ilyen szempontból feszültség, mert éppen, hogy mi adunk helyet a görög katolikus egyháznak: 22 templomunkba járnak ők, és így felváltva misézünk: kisebb helyeken egyik vasárnap mi, másik vasárnap ők, a nagyobb helyeken pedig egymás után. Ők egy templomban fogadnak minket, bár az is a mi nevünkre van regisztrálva. Szóval, az együttműködésünk igazából az egész egyházmegyében akár az ukránokkal, akár a magyarokkal nagyon jó, mégis azt mondhatom, hogy nem elég.

– Mire gondol?

– Sokkal jobban össze lehetne fogni közös feladatok megoldásában: gondolok itt például az evangelizációra, akár a médiában – televízióban, rádióban, újságokban – lehetne együttesen keresni a lehetőségeket, és közösen fellépni ilyen-olyan problémákkal, Isten-ellenes, kereszténységellenes, főleg most már nem is keletről, de inkább nyugatról jövő negatív hatásokkal szemben. Mert a liberalizmus kezdi már éreztetni a hatását, és bizony inkább nyugatról jön, mint keletről. Tehát közös missziót lehetne kezdeni akár az ukrán ifjúság felé. A magyar görög és római katolikus ifjúság általában együtt mozog, találkozóinkat majdnem mindenhol együtt tartottuk eddig, pl. a Munkácsi Ifjúsági Találkozót, vagy más járási központban, pl. Ungváron vagy Nagyszőlősön szervezett alkalmakat. A hitoktatóképző tanfolyamot mi szerveztük meg 10 évvel ezelőtt, de természetesen ez is együtt van. Nagyon fontos feladatnak találom azt az ukrán ifjúságot megfogni, amely igazából az ő egyházukba tartozik, de nálunk is egyre többen vannak olyan helyeken, ahol elukránosodtak a németek, a szlovákok, ill. a magyarok is, főleg a hegyvidéken, ahol szórványban élnek. Őket megfogni közös feladat volna, de igazából az ő feladatuk. Egészen biztos, hogy az új püspök nagyon komoly, elsőrendű feladatának fogja ezt érezni, s ebben én örömmel fogok segíteni neki.

Patsch Ferenc SJ

Nem az van Istentől, aki azt állítja, hogy ő a legerősebb, a legnagyobb, a legokosabb, aki hatalom vagy dicsőség után vágyódik, hanem az, aki megalázza magát, kicsinnyé, emberi lénnyé válik, sőt, még mélyebbre ereszkedik, szolgává, kitaszított szolgává válik.

...Igen, Isten így cselekszik. Alászáll, megalázkodik, a lehető legmélyebbre ereszkedik, összegyűjti a legszegényebbeket, a kicsinyeket, és innen elindulva, velük együtt építi újra az emberiség nagy családját. Senkit nem hagy el, nem felejt el, senkit nem taszít el magától.

Jean Vanier

ÖRÖK SZERETETTEL SZERETLEK TÉGED

Így szól Isten:

Annyiszor akartam már beszélni veled,
de nem hagytál időt nekem.
Annyiszor akartam már mondani neked:
„Itt vagyok számodra!"
De te féltél.
Annyiszor akartam már mondani neked:
„Ne félj, mert veled vagyok!"
De nem hittél nekem,
hanem távolinak és halottnak gondoltál.
Annyiszor akartam már beszélni veled,
de nem hagytál szóhoz jutni,
hiszen szabadságodban áll,
hogy eldöntsd, meghallgatsz-e,
vagy, ha akarsz, kikapcsolsz.
Ha kész vagy arra,
hogy meghallgass,
akkor azt szeretném mondani neked:
„Örök szeretettel szeretlek téged."
Szeretetem örökké ugyanaz marad.
Akár elfordulsz tőlem,
akár odafordulsz hozzám:
Szeretlek téged!
Szeretlek, mert élsz.
Szeretlek, mert ember vagy.
Szeretlek, mert fejlődsz.
Szeretlek, mert hozzátartozol a Földhöz.
Szeretlek, mert hely és idő keretei között,
Adott helyen és adott időben
Kell megvalósítanod magad.
Szeretlek, mert nem élhetsz
Remény és hit nélkül.
Örök szeretettel szeretlek.
Rám bízhatod magad.
Van időm számodra.
Bármikor, bárhol, bármilyen gyakran.
Éjjel vagy nappal,
gyere hozzám, ülj le,
nem kell semmit elmondanod.
Látlak.
Ha akarod, beszélhetsz.
Beszélj, kiálts, átkozódj, imádkozz,
imádj, fuss el, gyere újra,
örök szeretettel szeretlek.
Mielőtt a világra jöttél volna,
iránted való szeretetem már működött.
Szeretlek.
Azért maradsz fenn, mert szeretlek.
Nem fogsz meghalni.
Nem semmisíthetlek meg,
mert szeretlek.
Bármit teszel, veled megyek.
Amint az anyja akkor sem hagyja el gyermekét,
ha az valami rosszat tesz,
így nem hagylak el
semmilyen esetben sem,
mert szeretlek.
Engedd magad szeretni!
Nyílj meg, engedd,
hogy szeretheselek!
Engedd, hogy szerethessenek a dombok,
amelyeket látsz.
Engedd, hogy szerethessenek a hegyek,
engedd, hogy szerethessen a virágzó rét,
és engedd, hogy szerethessen a forrásvíz.
Engedd, hogy szerethessenek az emberek,
akik rád mosolyognak.
Engedd, hogy szerethessenek az emberek,
akikkel együtt vagy.
Engedd magad szeretni!
Engedd, hogy szerethessen a Föld,
és engedd, hogy szerethessenek a csillagok.
Örök szeretettel szerettelek téged,
embernek fia, ismerem a történetedet,
semmi sincs rejtve előlem.
Várom, hogy igent mondj rám.
Nem szeretnélek kényszeríteni.
Időről időre áthaladok az úton,
ahol jársz,
nem félek, reménnyel telve várok hitedre, irántam való bizalmadra.
Semmi részem nincs abban,
ha félsz tőlem,
de én, a te Istened
mindent megteszek azért,
hogy elnyerjem bizalmadat.
ÁMEN.

Martin Gutl

TE VAGY MENEDÉKEM
én Istenem, Teremtőm,
heves vagyok, és érzékeny vagyok,
elfáradok a napi gondok közt,
s minden búcsúzás csupa fájdalom,
ha válnom kell azoktól,
akiket szeretek.
Menedékem csak egyedül Te vagy.
Uram, ki az egész világ
gondját-baját magadra vetted,
ugye kicsiny szívem
gondját-baját is magadra vállalod?!

Rabindranath Tagore

Nagyböjtre készülődve

Egyházunk ősi gyakorlata szerint böjti időszakkal készülünk a húsvéti szent ünnepekre. Az egész egyházi év csúcspontja a húsvéti szent három nap, s erre a nagy eseményre böjttel készítjük fel lelkünket.

A mai időben talán nem mond sokat a böjt az embereknek. A legtöbben talán csak fölösleges dolognak, sőt tehernek tartják. De nekünk, kereszténeknek tudnunk kell, hogy a nagyböjti szent idő kegyelmi időszak. Apró önmegtagadásokkal készíthetjük elő lelkünket a feltámadott Úrral való találkozásra. Hiszen az egyház ma már csak két napon kér szigorú böjtöt a hívektől, mégpedig hamvazószerdán és nagypénteken. A nagyböjti idő többi napján ránk van bízva, milyen önmegtagadást, áldozatot vállalunk az Úrért. Krisztus szenvedett és meghalt értünk a kereszten, ezt a nagy szeretetet illik nekünk is viszonozni valami apró lemondással vagy jócselekedettel. Ehhez ad segítséget nekünk az egyház a nagyböjti szent időben.

A nagyböjthöz szorosan kapcsolódik a húsvéti szentgyónás is, melynek elvégzését szerencsére sokan komolyan veszik vidékünkön. Krisztus Urunk azért alapította a bűnbocsánat illetve a kiengesztelődés szentségét, hogy megtapasztaljuk irántunk való nagy szeretetét, és megszabaduljunk bűneinktől, melyeket mint nehéz és kellemetlen terhet cipelünk a vállunkon. A nagyböjti időben, amikor arra emlékezünk, hogy Jézus a mi bűneinkért halt meg, próbáljunk megszabadulni bűneink terhétől. Ha már egyszer ilyen nagylelkűen felkínálta Urunk a kiengesztelődést, ne hanyagoljuk el ezt a nagy ajándékot. Tekintsünk az értünk szenvedő Úrra, őszintén bánjuk meg bűneinket, és rakjuk le a minket nyomó nagy terhet a gyóntatószékben.

Köszönjük meg az Úr Jézusnak ezt az irántunk való nagy szeretetét, és mutassuk meg a mi szeretetünket is iránta. Ha ezt megtesszük, akkor biztos, hogy boldog és Istennek tetsző húsvétunk lesz.

Molnár János diakónus

Még egyszer a lelki adoptálásról

A püspök atya biztatására idén is több helyen kerül sor fogadalomtételre március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján. A lelki adoptálás azt jelenti, hogy kilenc hónapon keresztül imádkozunk egy gyermek megszületéséért, akinek életét veszély fenyegeti. Azért imádkozunk, hogy ez a gyermek megszülethessen, és szeretetben, rendezett családi körülmények között nevelkedhessen.

Ismerjük a szólást: „Olyan biztonságban van, mint a gyermek anyja ölén", vagyis anyja méhében. Sajnos, ez ma már nem így van, mert az anyaméh sokszor jóval veszélyesebb hely, mint a hadszíntér – ahogy egyes felmérések megdöbbentő eredményei mutatják. Még mindig nem ismerik el sokan, akik pedig tudják (pl. orvosok), hogy a gyermek fogantatásától kezdve ember, mindegy, hogy egy perce, két napja, három, hat vagy kilenc hónapja él. A hétnyolc hetes kis magzatoknak, akik leggyakrabban esnek áldozatul az abortusznak, kezük-lábuk, mindenük megvan, ugyanúgy, mint egy újszülöttnek, már vidáman kapálóznak, dobog a szívük, melyet megfelelő műszerrel hallani is lehet. Fájdalmat is éreznek, ugyanúgy, mint minden ember, és kegyetlen fájdalommal és rémülettel jár számukra, amikor az abortáló eszköz darabokra tépi őket. Az anyákat sokszor cserbenhagyják, akár csak úgy, hogy nem segítenek nekik a nehéz döntésben, nem áll mellettük senki, még férjük sem. És, bár sokszor elhitetik velük, hogy „joguk van a testükhöz" és dönthetnek a gyermek élete fölött, belül minden anya pontosan tudja, hogy mi az igazság. Ez sokszor csak évek múlva válik tudatossá benne, amikor súlyos pszichés zavarok kezdik gyötörni, depresszió fojtogatja, vagy elveszített gyermekének sírását véli hallani. Nem egyszer örökre megfosztja magát attól, hogy gyermeke lehessen – az abortusz nagyon is kockázatos műtét, akár meddőséget is okozhat. Erről azonban kevés szó esik, s az abortuszon átesett anyák szenvedéseiről is hallgatnak azok, akik nagy hangon követelik az abortusz jogát.

Gyümölcsoltó Boldogasszony napján, amikor azt ünnepeljük, hogy Jézus megfogant Mária méhében, igent mondunk az életre, s nemet a halál kultúrájára, amely egyre jobban körülvesz minket. Jézus maga az Élet, s az igazi életet hozta el mindannyiunknak. Amikor vállaljuk a kilenc hónapig tartó imát, erre az életre mondunk igent, s Jézus vágyát segítjük megvalósulni: „hogy életük legyen, és bőségben legyen". A közösségben tett fogadalom segít kitartani a kilenc hónap alatt, ugyanígy annak a tudata is, hogy nem egyedül imádkozom, hanem sokakkal együtt.

Szokták ajánlani ezt az imát azoknak is, akik valaha abortuszon estek át: most imádkozzanak egy másik gyermekért, hogy az megszülethessen. Saját gyermeküknek pedig adjanak nevet, így utólag befogadják a családba, és így várhatják vele a találkozást az Úr Jézusnál.

Bár még messze van Sarlós Boldogasszony ünnepe (július 2.), gondoljunk a megrendítően szép jelenetre: Mária és Erzsébet, a két kismama találkozik, s Erzsébet szíve alatt megmozdul a magzat Keresztelő János, átvéve édesanyja örömét, ő is repesni kezd. Ez a jelenet tükrözi Istenünk hozzáállását az emberhez, akit végtelenül tisztel és szeret életének első pillanatától kezdve. Biztos, hogy valamilyen módon meghallgatja kitartó imánkat, s azoknak a gyermekeknek, akik így kicsit a mi gyermekeink is lesznek, segít megszületni. S igaz, hogy ez „csak" egy gyermek a sok közül – de ennek az egynek az ajándékba kapott élet a mindent fogja jelenteni.

Pápai Zsuzsanna

Kárpátaljai karitász-igazgatók találkozója

2003. február 3-án Técsőn rendezték meg a kárpátaljai karitász-igazgatók idei első találkozóját. Vendégelőadóként részt vett a rendezvényen Gégény Béla, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyei Karitász igazgatója is. A rendezvény délelőtti programjaként meghallgattuk Gégény Bélát a karitászmunka lelki hátteréről.

A találkozón Kárpátalja területéről kilenc igazgató vett részt, akik kitartó munkájukkal már több éve segítik a rászorulókat. A közös ebéd után kezdődött az igazgatók megbeszélése, ahol a legfontosabb és legaktuálisabb kérdésekről tudtak beszélni, illetve közösen megoldást találni.

Gégény Béla előadása nyomán az alábbiakon gondolkozhattunk el:

Ha alaposan körülnézek a világban, hamar észreveszem, hogy a nélkülözés, fájdalom, nyomorúság és igazságtalanság szinte felmérhetetlen a földön. Ilyenkor felmerül bennem egy sor kérdés, amik, ha megválaszolatlanul maradnak, akkor a lelkesedésem és a tenni vágyásom hamar elillanhat.

Valószínűleg elsőként azon gondolkodom el: „Hogyan segítsek az emberiségen?" Már több szentéletű példamutatónk átimádkozva megértette ezt a problémát és rámutatott a válaszra: „Egyenként". Egy konkrét adott pillanatban az egész emberiség csak egy ember, és az egész világ nyomorúsága csak egy rászoruló.

Utána talán az jut az eszembe: „Mit adjak, ha nincs semmim?" Ezt a kérdést jobban átgondolva rá kell jönnöm, hogy nekem van Krisztusom, vagyok én, némi szabadidőm, türelmem, mosolyom – birtokomban van az adományok legszebb része!

Ha ezeket tisztáztam magamban, és cselekedni szeretnék, akkor az első és legfontosabb lépésként el kell kezdenem imádkozni azokért, akiken segíteni szeretnék. Ez azért fontos, mert a karitászmunkát igazán jól csak olyan ember végezheti, akinek mindennapi élő kapcsolata van Istennel. Ha nincs imádság mögötte – nincs Isten áldása rajta. Az emberek ügyében fáradozni – az fontos és jó dolog, ez egy nehéz munka, mely általában a szociális dolgozó munkakörébe tartozik, de Krisztus ügyében fáradozni és Isten szeretetét közvetíteni – ez lenne az igazi feladata egy karitászosnak. Hiszen nem a magunk nevében kell jótékonykodni, hanem Krisztus nevében. A Karitász valójában az Egyház szociális evangelizációja, mert a segítségnyújtás ugyanolyan feladata az Egyháznak, mint a Szentmise bemutatása és az evangélium hirdetése. Az Egyház és egy egyházközség akkor lesznek igazán „közösség", ha az oda tartozó emberek hajlandóak egymással sorsközösséget is vállalni. („Ezüstöm, aranyom nincs, de amim van, neked adom".)

Az együtt töltött nap után lelkileg feltöltődve, karitászos hivatásunkban megerősödve indultunk Técsőről hazafelé.

GK

A karitászmunkatársak imája

Köszönöm, Uram, hogy ma is szerettél engem.
Lehetővé tetted, hogy viszontszeresselek.
Elém hoztad embertestvéreimet, akikben
felismerhettelek Téged, és jót tehettem velük.
Köszönöm, Uram, hogy a Te akaratodat
cselekedhettem. Kérlek, bocsásd meg nekem,
ha megbántottam embertársaimat!
Kérlek, Uram, növeld bennem az alázatot
és a szolgáló szeretetet!
Árassz el a Szentlélek erejével,
hogy feladataimat örömmel végezzem!
Add, Uram, hogy a hitben és a Te szeretetedben
minden körülmények között kitartsak!
A szeretetemről ismerjék meg embertestvéreim,
hogy tanítványod vagyok.
Add, Uram, hogy minden nap hálát tudjak adni
az életemért és a rámbízottakért!
Köszönöm, Uram, hogy ennyire szeretsz minket.
Amen!

Ebéd a nagyszőlősi Szt. Hedvig napközi otthonban

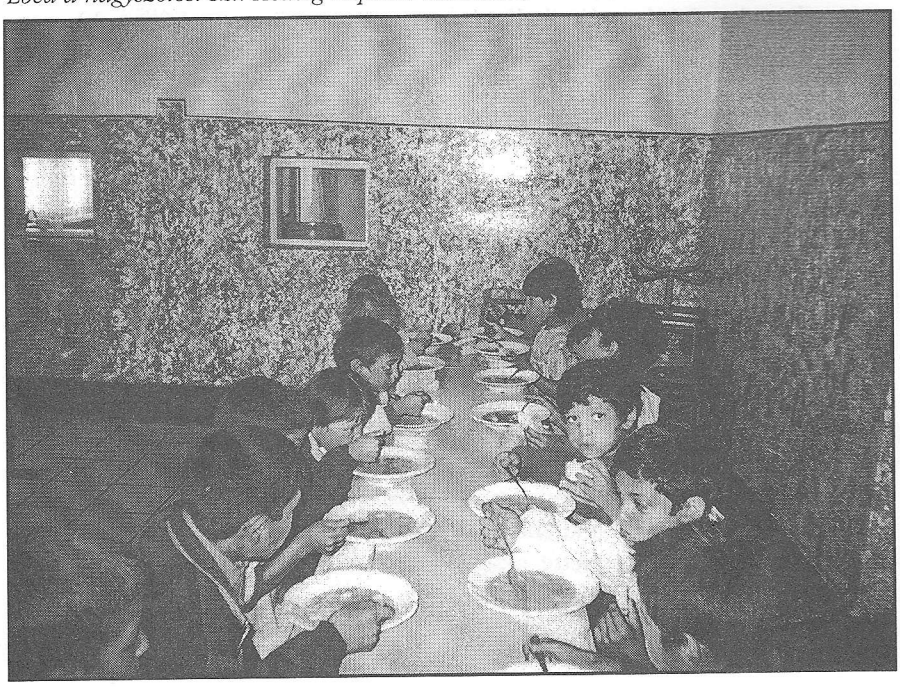

Figyelj és hallgass rám!

Gordon-tréning a Munkácsi Római Katolikus Líceumban

Az utóbbi fél évben a Munkácsi Római Katolikus Líceum tanári kara speciális továbbképzésen vett részt. Ezen megismerkedhettünk a Thomas Gordon amerikai pszichológus által kidolgozott (TET) programmal, amely a tanári hatékonyság fejlesztésére irányul.

A tanfolyamot Babály András Gordon-tréner, kótaji plébános és két munkatársa – Gaga Zsuzsa és Hódi Miklós – vezette. Az ötvenórás tanfolyam első két alkalmát Munkácson tartottuk, a befejező intenzív hétvége alatt pedig a máriapócsi zarándokház vendégei voltunk.

A tréning első részében önismereti és kooperációs gyakorlatokat végeztünk, melyek során nemcsak magunk, hanem kollégáink ismeretlen oldalait is felfedezhettük. A második találkozáskor azt vizsgáltuk, mennyire vagyunk stressztűrők, tudunk-e empatikusan viselkedni és konfliktusokat kezelni. A tanfolyam legnehezebb, ám mégis leghatékonyabb alkalma az intenzív hétvége volt. Oktatóink itt a gordoni módszer leglényegesebb elemeire, az értő figyelemre és az Én-üzenetre világítottak rá. E két elem alkalmazása az egymással való kommunikáció és a konfliktusok kezelése során döntő fontosságú az egészséges emberi kapcsolatok létrehozásához és fenntartásához. A módszer újat hoz a tanár-tanár, tanár-diák és a tanár-szülő kapcsolatba. Nem problémamentességet ígér, hanem a probléma megoldásához ad kulcsot. Természetesen nemcsak elméleti oktatást kaptunk, hanem gyakorlatban is kipróbáltuk a hallottakat, sokszor nagy vidámság közepette. Kelléktárunk különböző játékokkal bővült, melyekkel a tanórákat vidámabbá és oldottabbá tehetjük.

Hálásak vagyunk a püspökségi szervezőirodának és az előadóknak ezért a tanfolyamért, amelyen a másik ember felé való feltétlen odafordulást gyakorolhattuk. Agnes Beguin sorai ezt tükrözik:

Figyelj és hallgass rám

Ha arra kérlek, hogy hallgass rám és Te tanácsot adsz,
Nem teljesítetted kérésemet.
Ha arra kérlek, hogy hallgasd meg érzéseimet, és Te elmagyarázod, miért rossz, hogy így érzek, akkor rám tiportál.

Ha arra kérlek, hogy hallgass meg, és Te úgy érzed, hogy valamit tenned kell, hogy problémám megoldódjon, bocsáss meg, de én úgy érzem, hogy Te süket vagy.
Nem kértem mást, csak hogy figyelj és hallgass rám.
Nem kértem, hogy tanácsolj, sem hogy tegyél,
nem kértem mást, csak hogy meghallgass.

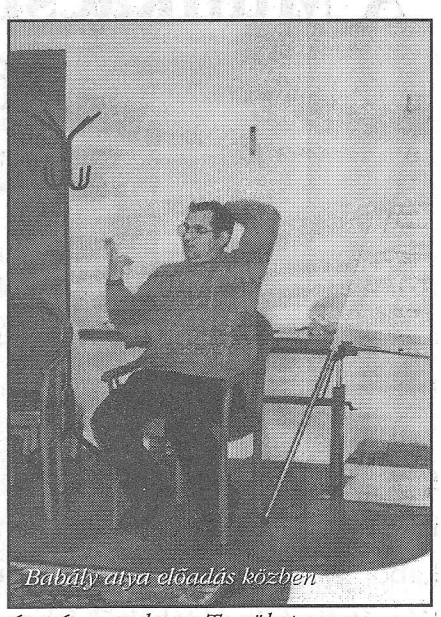

Babály atya előadás közben

Nem vagyok tehetetlen, csak gyönge és elesett.
Amikor teszel valamit helyettem, amit nekem kellene tenni,
Csak alátámasztod félelmemet és gyöngeségemet.
De ha elfogadod, hogy úgy érzek, ahogy érzek, még ha ez az érzés számodra érthetetlen is,
Lehetővé teszed, hogy megvizsgáljam, és értelmet adjak az érthetetlennek.
Ha ez megtörténik, a válasz világossá válik, és tanácsra nincs szükség.

Talán azért használ sok embernek az imádság, mert Isten nem ad tanácsot, sem megoldást,
Figyel és meghallgat, és a többit ránk bízza.
Tehát Te is, kérlek, figyelj és hallgass rám.
Ha szólni akarsz, várj egy ideig, és akkor én is tudok Rád figyelni.

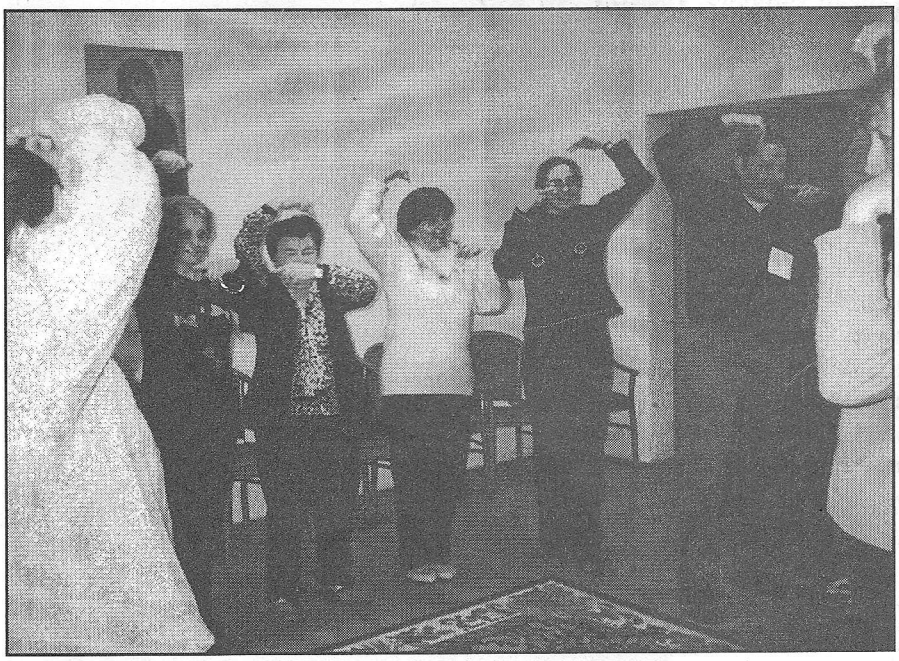

Zsupán Szilvia
Török M. Orsolya

FELHÍVÁS

A Munkácsi Római Katolikus Líceum felvételt hirdet a 2003/2004-es tanévre

Minden olyan, általános iskolát végzett tanuló jelentkezését várjuk, aki a 3 éves tanulmányi idő alatt komoly tantárgyi felkészítésben, magas fokú műveltségben és katolikus szellemű oktatásban-nevelésben szeretne részesülni.

Intézményünkben emelt óraszámban tanítjuk az informatikát és az idegen nyelvet (angol, német). Fakultatívan tanulható a vallástörténet, művészettörténet, egyházi zene. A jelentkezőknek írásbeli felvételi vizsgát kell tenniük magyar nyelvből (tollbamondás) és irodalomból, matematikából és hitismeretből. (Feladatok az általános iskola tananyagából.) A sikeresen felvételizett, Kárpátalja más vidékeiről érkezett diákok katolikus lány-, illetve fiúkollégiumban kapnak elhelyezést, melynek költségeihez az egyház is hozzájárul, különösen a rászorulók számára.

A jelentkezés határideje: **2003. március 30.**

A felvételi vizsgák időpontja: **2003. április 5-én 9 óra** (közép-európai idő)

A jelentkezéshez szükséges a helyi plébános borítékolt ajánlólevele.

Címünk: 89600 Munkács
Nedeczey u.13.
Tel: (8-231) 23378

JELENTKEZÉSI LAP

(kérjük nyomtatott betűkkel kitölteni!)

Név: _____

Születési hely, idő: _____

Lakcím (postacím, irányítószám): _____

Telefon: _____

Melyik iskolában tanulsz? _____

Tanulmányi átlagod a 2001/2002-es tanév végén: _____

Tanulmányi átlagod a 2002/2003-as tanév első félévében: _____

Milyen nyelve(ke)t tanultál? _____

Hány évig tanultál hittant? _____ Igényelsz-e kollégiumot? Igen ☐ Nem ☐

Találkozásom Lizi nénivel

Elisabeth Ilavski emlékezete

Elisabeth Ilavski, az 1996-ban elhunyt Macejkó János királymezői (Uszty-Csorna) plébános volt házvezetőnője 2003. február 8-án költözött el ebből a világból 91 éves korában. A sváb származású, magyarul is tudó Lizi nénire az alábbi sorokban Josef Trunk eddigi királymezői plébános emlékezik.

Mindannyian tudjuk, hogy Isten Országának, melyet szolgálunk, s melyet hirdetnünk kell, mennyire szüksége van olyan emberekre, akik teljes szívükkel, lelkükkel szeretik Istent, s akik egész életükkel arról tanúskodnak, hogy Isten, akiben hiszünk, a szeretet Istene. Kétségtelenül ezek közé az emberek közé tartozott Elisabeth Ilavski, vagy „Lizi néni" is, ahogy őt gyakran szólították nagy szeretettel Királymezőn.

Szívesen emlékszem vissza az ő 90. születésnapjára, melynek alkalmából meglátogattam, és püspökünknek, Majnek Antalnak jókívánságait is átadtam neki. 90 éves lett tehát – ez 90 év kegyelem.

Már kisgyermekként elveszítette szüleit. Teljesen árván teltek gyermekévei nagynénjeinél, nagybátyjainál, akiknél gyakran keményen kellett dolgoznia. 14 évesen súlyos csonttuberkulózis támadta meg, melynek következményeit élete végéig viselnie kellett. Vajon ez az élethosszig tartó szenvedés Isten titokzatos tervének része volt? Minden emellett szól. Mert Lizi néni bátran és Isten akarata iránti készséggel viselte szenvedéseit. Amikor találkoztam vele, soha nem tapasztaltam a zúgolódás vagy az elégedetlenség legkisebb nyomát sem nála. Épp ellenkezőleg: szenvedései nem tartották vissza attól, hogy Istent szeresse. Aki őt meglátogatta és találkozott vele, megragadta az a jóság és melegség, amely belőle sugárzott. Arca tükörképe és ablaka volt szívének. Ha pedig még arra is gondolunk, hogy annak ellenére, hogy járásában komolyan korlátozva volt, 45 évig gondoskodott a királymezői templomról, akkor önkéntelenül is Mária szavai jutnak eszünkbe: „Íme, az Úr szolgálóleánya...!" Igen, Lizi néni is szolgálólány volt. Életének értelme a folytonos szolgálat volt, mint az Isten házának sekrestyése, és végül a hetvenes évektől kezdve mint Macejkó János atya házvezetőnője. Szent Pál azt mondta: „Úgy tegyetek mindent, mintha az Úrnak tennétek!" Szent Benedek pedig ezeket a szavakat hirdette: „Ora et labora – imádkozzál és dolgozzál!" Lizi néni úgy élte meg ezeket a szavakat, mint saját lelkiségét, s ez az imádság szeretete nélkül lehetetlen lett volna számára. Az imádság a templomban és otthon olyan volt számára, mint a horgony, melyhez életének hajóját kötötte. Macejkó János atyával pl. minden nap elimádkoztak egy rózsafüzért.

Macejkó János atya és házvezetőnője, Lizi néni

Hit – szeretet – jóság – szolgálat – imádság: ezekkel a szavakkal lehetne Lizi néni életét összefoglalni. Vagy úgy is lehetne mondani: Elisabeth Ilavski példamutató, szenthez méltó életet élt. Halála ezért hazamenetelt jelentett az Atyához, halálának napja pedig megváltó mennyei születésnap lett számára.

A gyászmisét, melyet Peter Kreniczky atyával tartottunk – s melyen sok királymezői hívő vett részt – egyrészt a Lizi néni halála miatti szomorúság jellemezte; ugyanakkor a liturgia olyan volt, mint egy győzelmi ünnep, a gyászmenet a temetőbe pedig mint egy életet lezáró diadalmenet. A résztvevők nagy száma – német származásúaké és ukránoké – mind azt bizonyította, milyen sokan szerették Lizi nénit. Mindenki kedvelte, ami a záró agapén, melyet Peter Kreniczky atya szervezett, kifejezésre is jutott.

És most Lizi néni bizonyára megtapasztalhatja azt, amiről Jézus így beszélt: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív fel nem foghatja, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt."

Josef Trunk
Pósaháza
Fordította: Pápai Zsuzsanna

Hazai hírek

Február 20-án gitáros ifjúsági szentmisére került sor Munkácson, melyen a Munkácsi Katolikus Líceum diákjai énekeltek.

Február 21. és 23. között hitoktatói lelkigyakorlatot rendeztek a munkácsi Pákh-házban, mely az októberben elkezdett lelkigyakorlatnak a folytatása volt. A lelkigyakorlatot Mészáros Domonkos atya vezette.

Február 22-én Kárpátalja több egyházközségében (Munkács, Csap, Rát) farsangi bálra került sor, majd március 1-jén az ungvári plébánia ifjúsága is megrendezi farsangi mulatságát.

Ugyanezen a napon a munkácsi Szent Erzsébet Idősek Otthona és Melegedő munkatársai számára tartott lelkinapot Majnek Antal püspök atya.

Március 2-án ifjúsági szentmisét tartanak Koncházán, Snep Román rahói plébános vezetésével.

Március 7-én délelőtt 11 órakor (k.e.i.) Majnek Antal püspök felszenteli az ungvár-radványi Szent Gellért Katolikus Kollégium épületét.

Március 28. és 30. között kerül sor a Házas Hétvégére a radványi kollégiumban. Minden olyan házaspár jelentkezését várják, akik szentségi házasságban élnek, és már betöltötték ötödik házassági évfordulójukat. Jelentkezni az ungvári plébánián lehet: (8226)-12369, (8222)-37652, Ráton a Bíró családnál: (8222)-75893 illetve a plébánián: (8222)-75862, valamint Munkácson a plébánosnál.

„Krisztus soha nem választ el, ő mindig csak összeköt minket"

Milan Sásik püspök beiktatása az ungvári görög katolikus székesegyházban

2003. január 25-én, szombaton, délelőtt 10 órakor kezdődött Milan Sásik püspök beiktatási szertartása az ungvári görög katolikus székesegyházban. Az új püspököt a szentatya 2002. november 12-én nevezte ki a Munkácsi Görög Katolikus Egyházmegye apostoli kormányzójává, és 2003. január 6-án szentelte püspökké Rómában. A beiktatási szertartáson részt vettek Ukrajna görög és római katolikus püspökei, köztük Marian Jaworski bíboros, lembergi érsek, Nikola Eterovic pápai nuncius, Majnek Antal, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye püspöke, Szemedi Iván eddigi munkácsi görög katolikus megyéspüspök és segédpüspöke, Margitics Iván, akik mindketten most vonulnak nyugdíjba, valamint Djura Dzudzar munkácsi görög katolikus segédpüspök. Jelen voltak még görög katolikus püspökök Szlovákiából, valamint Rómából, a Keleti Kongregációból. A magyarországi görög katolikus egyházat Keresztes Szilárd püspök képviselte. A görög katolikus híveken kívül római katolikusok is szép számmal jöttek el, hiszen Milan Sásik birítusú római katolikus papként szolgált eddig a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegyében. A szertartás ukrán nyelven folyt, közben egy magyar nyelvű ének is elhangzott.

A három és fél órás szertartás kezdetén felolvasták és felmutatták a kinevezésről szóló pápai bullát. Majd Milan Sásik püspök fogadta papjai köszöntését, akik ezzel engedelmességüket is kinyilvánították új főpásztoruknak. Ezután a püspök magára öltötte a liturgikus ruhákat, s a szent liturgia következett, mely egyben Milan Sásik első püspöki szentmiséje volt a székesegyházban.

A beszédben az új püspök meghatottan, de lelkesen szólt híveihez és papjaihoz. Elmondta, hogy kicsinek és méltatlannak érzi magát, amit különösen az előbb érzett, amikor a papok megcsókolták a gyűrűjét. A pápától kapta ezt a gyűrűt, mellyel eljegyezte őt az egyházmegyével. Elmondta, hogy igyekszik papjaival és a hívekkel kapcsolatot tartani, s dolgozni értük, hogy a sokat szenvedett görög katolikus egyház tovább épülhessen Kárpátalján. A sokféleségről szólva komolyan figyelmeztetett: „Krisztus soha nem választhat el minket – ő mindig csak összeköthet".

Az ünnepi szertartás végén köszöntő beszédet mondott többek között Nikola Eterovic pápai nuncius, valamint Szemedi Iván nyugdíjba vonuló munkácsi görög katolikus püspök és más püspökök. Keresztes Szilárd püspök is nagy örömmel köszöntötte Milan Sásikot. Utalt arra, hogy a magyarországi és a kárpátaljai görög katolikusok mindig is kötődtek egymáshoz. Összeköti őket Boldog Romzsa Tódor püspök vére és a máriapócsi Szűzanya könnyei, akihez közösen szoktak elzarándokolni. A jó kapcsolat megtartásának reményében köszöntötte most az új kárpátaljai görög katolikus püspököt.

A szertartás a pápai himnusz eléneklésével ért véget, majd Milan Sásik püspök áldást osztva vonult ki a székesegyházból.

Pápai Zsuzsanna

Jan Olszanski püspök (1919–2003)

Életének 84., papságának 61. és püspökké szentelésének 12. évében elhunyt Jan Olszanski nyugdíjas

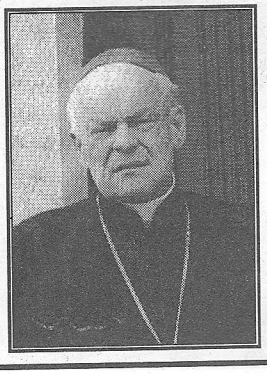

Kameniec-Podolski püspök. 1919-ben született, 1942-ben szentelték pappá Lembergben, majd ugyanott püspökké 1991-ben. 2002-ig – nyugdíjba meneteléig – a Kameniec-Podolski egyházmegye megyéspüspöke volt. 2003. február 23-án hunyt el Kameniec-Podolskiban, ugyanott temették 2003. február 25-én.

A szentatya szorgalmazza az ukrajnai görög katolikus egyház újjászületését

Vatikán: II. János Pál pápa bátorította az ukrajnai keleti rítusú katolikusokat, hogy folytassák megújhodási igyekezetüket és mélyítsék el a párbeszédet keresztény testvéreikkel. Hétfőn a szentatya kihallgatáson fogadta az ukrajnai görög katolikus egyház állandó szinódusának képviselőit és üzenetet intézett hozzájuk.

Külföldi hírek

Éhség Észak-Koreában

Phenjan: Észak-Korea lakosságának egyharmadát, 7 millió embert fenyeget az éhhalál réme, már február elejétől kezdve, ha nem kapnak sürgősen élelmiszersegélyeket. Mindez még tovább súlyosbítja a Phenjan és Washington közötti nukleáris válságot, mivel az Egyesült Államok segítette eddig a legnagyobb mértékben Észak-Koreát.

Dél-afrikai békefelhívás

Pretoria: A keresztény egyházak világszerte tiltakoznak Irak megtámadása ellen. Legutóbb Pretoriában a Dél-afrikai Püspöki Konferencia is határozottan elítélte az úgynevezett megelőző háborút, amelyet erkölcstelennek és törvénytelennek tart.

A Karitász még reménykedik a békében, miközben készül az elképzelhetetlenre

Az Európai Karitász csatlakozik a Nemzetközi Karitász felhívásához, szorgalmazza az iraki krízis békés megoldását. A Karitász kéri a világ vezetőit és döntéshozóit, hogy tegyenek meg minden lehetséges lépést, amely politikai megoldást eredményez.

Ausztria: Az egész várost átfogó misszióra készül az osztrák főváros

Bécs: 2003. május 23. és június 1. között lesz Bécsben a nagy városi misszió, melyen 90 plébánia vesz részt. „Nyissátok ki a kapukat Krisztus előtt" címmel rendeznek középületek, parkok, áruházak, metróállomások előtt beszélgetéseket, meghívva minden járókelőt. A cél, hogy megismertessék az evangéliumot az érdeklődőkkel. A munkák teljes gőzzel folynak, a rendezvény gazdája az Emmanuel Közösség, együttműködve a Katolikus Akcióval.

A szentatya fogadta Tarik Aziz iraki miniszterelnök-helyettest

Vatikán: Február 14-én pénteken délelőtt rendkívüli biztonsági intézkedések közepette II. János Pál pápa magánkihallgatáson fogadta Tarik Azizt, Irak miniszterelnök-helyettesét. Az iraki politikus később tárgyalásokat folytatott még Angelo Sodano bíboros-államtitkárral, valamint Jean-Louis Tauran érsekkel, az államközi kapcsolatok felelősével is. A beszélgetések fő témája a fenyegető háború veszélye volt, ami a Szentszék szerint csak további szenvedést okozna az embargó által amúgy is nagy megpróbáltatásnak kitett iraki népnek.

Szaddám Huszein válaszlevele a pápának

Bagdad: Az MTI jelentése szerint Szaddám Huszein iraki elnök átadta Roger Etchegaray bíborosnak II. János Pál pápához intézett levelét, amelyben arra kérte a katolikus egyházfőt, hasson oda, hogy a keresztény többségű országok, elsősorban az Európai Unió országai „tartsák tiszteletben Irak függetlenségét és népének jogát arra, hogy békében, Washington inváziós fenyegetéseitől mentesen éljen".

A pápa ismételten békére szólít fel

Roger Etchegaray bíboros, aki a pápa különleges megbízottjaként érkezett Bagdadba, megbeszélést folytatott Szaddam Husszein iraki elnökkel. A megbeszélés után ezeket nyilatkozta az újságíróknak: „Bagdadból Moszulig megtapasztalhattam, milyen nagyon vágynak egy igazságos és tartós békére, annyi szenvedés után, amellyel a pápa és az egyetemes egyház mindig is együtt érzett. A pápa nevében felhívást intézek mindazok lelkiismeretéhez, akik ezekben a döntő fontosságú napokban, tehetnek valamit a békéért. Mivel végül is a lelkiismeret lesz az utóbbi szó, amely erősebb minden stratégiánál, minden ideológusnál és minden vallásnál... a béke még lehetséges Irakban is Irak számára. Ezt kiáltom sokkal erősebben, mint bármikor, most, mielőtt visszaindulok Rómába" II. János Pál pápa február 23-án, az Úrangyala imádság alkalmával ismételten erőteljes szavakkal szólított fel a békére, és azt kérte, imádkozzunk is ezért, különösen a rózsafüzért.

Feloldották a Szentszék és Németország 1922–1939 közötti kapcsolatára vonatkozó levéltári anyagok titkosítását

Vatikán: Február 15-étől a Vatikáni Titkos Levéltár dokumentumainak egy részét feloldották a titkosítás alól: nevezetesen a Szentszék és Németország 1922–1939 közötti, a nácizmus időszakára vonatkozó levéltári iratokról van szó. Ahogyan azt pontosan egy évvel ezelőtt bejelentették, a kutatók számára mostantól kezdve hozzáférhető az említett korszak dokumentációja. 600 ezer oldalt kitevő, 800 aktáról van szó, amelyek a II. világháborút megelőző évekre, XI. Pius pápaságára vonatkoznak. A hozzáférhető anyagban szerepel a II. világháború hadifoglyaira vonatkozó dosszié is: az ő érdekükben a Vatikán humanitárius tevékenységet végzett.

MK

„Uram, jó nekünk itt lennünk"

A megszentelt élet napja Munkácson

Egyházunk idén hetedik alkalommal ünnepelte a megszentelt élet napját, mely minden évben Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepéhez kapcsolódik. Mindazok, akik valamilyen módon Istennek szentelték magukat – papságban, szerzetesként vagy világban élő harmadrendiként –, ezen a napon megújítják fogadalmaikat, és hálát adnak Istennek hivatásuk nagy ajándékáért. Kárpátalján február 3-án került sor erre az ünnepségre Munkácson, a székesegyházban, a délelőtt 10 órakor kezdődő szentmisén, melyen természetesen sok világi hívő is együtt ünnepelt az Istennek szentelt életet élőkkel.

A szentmise a szerzetesnővérek, a papok és Majnek Antal püspök ünnepélyes bevonulásával kezdődött. Kint hó és fagy volt, a templomban azonban bensőséges és örömteli hangulat uralkodott. „Ezen a napon azokra irányul a figyelem, akik házasság nélkül élnek a mennyek országáért" – mondta a püspök atya a szentmise elején. „Azért jöttünk össze, hogy újra igent, ament mondjunk Istennek, és még odaadottabban folytassuk Istennek átadott életünket. Mária is követte Isten törvényét, nekünk pedig követnünk kell ebben őt, s kimondanunk: legyen nekem Isten Igéje szerint!"

A homíliát ukrán nyelven Tovkan Anatolij perecsenyi lazarista atya, magyar nyelven pedig Hidász Ferenc ferences atya tartotta.

„Csak az fogja fel, akinek megadatott" – utalt Ferenc atya az evangéliumra, mely az Istenért vállalt, házasság nélküli életről szólt. „Aki vállalja ezt az életet, szükséges, hogy mindig, egész életében megkapja az ehhez szükséges kegyelmet. S ezt mindig meg is fogja kapni.

Aki az Istennek szentelt életre kapott meghívást, kell, hogy valamilyen fokon átélje a színeváltozást, s azt mondja Péterrel: „Uram, jó nekünk itt lennünk!" – hogy átélje: jó együtt lenni az Úrral. Csak ennek a tapasztalatnak a birtokában adhatja oda az életét Istennek.

A Színeváltozás hegye után a másik hegyre is fel kell mennünk: a Golgotára. E két hegy között folyik az életünk. Az életemnek csak áldozatosnak szabad lennie, különben magamnak élek, nem Istennek. Az áldozathozatal útján tudom Isten kegyelmét újra és újra elnyerni – így tudok igazán élni."

A prédikációk után került sor a fogadalmak megújítására. A szerzetesnővérek, szerzetesek és papok égő gyertyával a kezükben, együtt mondták a fogadalom megújításának szövegét. Mélyen átélve, csak Istenre figyelve mondták az imát. „Minden lélegzetvételemben, életem minden pillanatában..." – hangzottak a szavak. Ezek a bensőséges pillanatok leírhatatlan élményt jelentenek annak számára is, aki csak hallgatóként van jelen: ők, akiket Isten közülünk választott ki, hogy közelebb segítsenek minket Hozzá, ilyenkor tanúságot tesznek arról, ki is Isten valójában. Mert annyira bíztak benne, és annyira megszerették, hogy bizalommal és örömmel mindent neki tudtak ajándékozni: önmagukat, egész életüket. Elhitték neki, és életükkel tanúságot tesznek róla, hogy Isten teljesen betöltheti és boldoggá teheti az ember életét, ha az minden lélegzetvételével, vagyis minden sejtjével Őt lélegzi magába. Mi, akik más életállapotban élünk, ugyanezt kell, hogy megvalósítsuk: az Istennek való teljes önátadást, mindenki másképp a maga életében. Erre mutatnak ők példát nekünk, s arra is: érdemes.

A szentmise végén a püspök atya erre is figyelmeztetett minket: ez a nap mindazoké, akik komolyan veszik keresztségüket, s akik Isten akaratát akarják teljesíteni életükben. Istennek sokkal tetszőbb az engedelmesség, mint az áldozat. A kegyelem segíti az embert a hivatásában, de a jó házassághoz is Isten kegyelme, adománya szükséges. Aki nem teljesíti azt, amit Isten elvár tőle, az nem teljesíti be hivatását, akár papi vagy szerzetesi, akár családos életet él.

Az ünneplés a szentmise után közös elmélkedéssel folytatódott, melyet a püspök atya vezetett. Az azt követő jókedvű beszélgetés is azt mutatta, hogy nem csalódtak abban, akit „házastársuknak" választottak. Imádkozzunk értük, hogy a nehéz pillanatokban is ki tudjanak tartani, hűek tudjanak maradni!

Pápai Zsuzsanna

Üzenet

Néztelek ma reggel, ahogy felkeltél, remélve, hogy beszélgetsz majd velem, még ha csak néhány szót is, megkérdezed a véleményemet, vagy megköszönöd azokat a jó dolgokat, amik tegnap történtek az életedben. Aztán észrevettem, hogy most túlságosan elfoglal, hogy mit vegyél ma fel munkába. Megint vártam. Amikor szaladgáltál a házban és készülődtél. Tudtam, hogy lenne pár perced, hogy megállj és csak köszönj, de túl elfoglalt voltál. Egyszer 15 percig vártál, amíg nem kellett mást csinálnod, mint ülni egy széken. Aztán láttam, hogy talpra ugrasz. Azt hittem, velem akarsz beszélni, de csak a telefonhoz rohantál, hogy még pletykálj gyorsan egy barátoddal. Néztelek, ahogy munkába mentél, és egész nap vártam türelmesen. Azt hiszem, sok elfoglaltságod miatt nem értél rá, hogy bármit is elmondj nekem.

Észrevettem, hogy ebédnél körülnéztél, talán szégyelltél beszélni velem, ezért nem hajtottál fejet. Megláttad, hogy három-négy asztallal arrébb néhány barátod beszélt kicsit hozzám, mielőtt ettek, de te mégsem. Nem baj. Még mindig maradt idő, és reméltem, hogy majd beszélsz velem. Már hazamentél, és úgy tűnt, sok dolgod van. Miután párat megcsináltál, bekapcsoltad a TV-t. Nem tudom, hogy te szereted-e a TV-t vagy nem, mert nem sok minden történik ott, és sok időt eltöltesz előtte nap mint nap, nem gondolva semmire, csak élvezve a show-t. Türelmesen vártam megint, ahogy nézted a TV-t és megetted a vacsorád, de megint nem szóltál hozzám. Lefekvéskor, azt hiszem, már túl fáradt voltál. Jó éjszakát kívántál a családodnak, beugrottál az ágyba, és pillanatok alatt álomba merültél. Nem baj, mert talán még nem vetted észre, hogy én mindig ott vagyok veled. Több türelmem van, mint gondolnád, és téged is arra akarlak tanítani, hogyan legyél türelmes másokkal. Annyira szeretlek, hogy mindennap várok egy biccentésre vagy imára, gondolatra vagy akár egy hálás érzésre a szíved mélyén. Nehéz egy egyoldalú kapcsolat. De holnap majd újra felkelsz, és én várni fogok, nem máshogy, mint szeretettel, remélve, hogy ma majd szánsz rám egy kis időt. Legyen egy nagyszerű napod!

Barátod: Isten

Lelkinap a munkácsi Szent Erzsébet Otthonban

Melegedő... Számomra ennek a szónak több árnyalata van, és nem elsősorban fizikai. Bár az sem utolsó. Egy olyan hely, ahová be tudok menni, ha fázom, és meg tudom melegíteni fázós tagjaimat. Egy hely, ahol meleg teát, egy tányér meleg levest kapok. Ahol tisztálkodni tudok – meleg vízben.

De egyáltalán nem kevésbé fontos a melegedő másik dimenziója: a lelki. Sokan nem a fizikai éhezéstől vagy a tél hidegétől boldogtalanok vagy csüggedtek, hanem az emberekből áradó fagytól. Mert az ember tud a legkegyetlenebbül hideg lenni.

A melegedő ezért olyan hely is, ahol senkinek nem kell attól rettegnie, hogy hideg tekintetek fogadják, ha bemegy. Nem kell attól félnie, hogy a bent lévőknek nem jut idejük rá.

Másképp van itt... Ha bemegyek, hellyel kínálnak, meleg levest adnak. Meleg van. Kezdek felengedni. Valaki hozzám lép, mosolyog. Kérdez.

Imádkozunk is itt. Aztán elindulok.

Mindez bárkivel, Veled is ugyanígy megtörténhet.

Neo

A munkácsi Szent Erzsébet Idősek Otthona, amely télen melegedőként is szolgál, még nagyon fiatal, pár hónapos mindössze. Egyik előző számunkban már írtunk róla. Vezetője Szvirida János meséli el néhány szóban, mi történt azóta:

A munkácsi Szent Erzsébet Otthon 2002. november 19-én nyitotta meg kapuit a látogatók számára. Az eltelt rövid időszak eseményei számos gyakorlati, illetve morális kérdést vetettek fel. Ezeknek egyike így fogalmazható meg: milyen indíttatásból jelentkeztek önkéntes munkatársaink az Otthonban való szolgálatra? A provokatívnak tűnő kérdés megvitatására, az ezen való elmélkedésre egy lelkinap alkalmával, január 18-án kerülhetett sor a Szent Erzsébet Otthonban. A lelkinap vezetőjének Megyesi László barátomat kértem fel, aki Rómában és Budapesten folytatott teológiai tanulmányokat . Bár első ilyen rendezvényünkre nem jött el minden munkatársunk, azt mégis eredményesnek, jól sikerültnek tartom. A vezérfonalat a Szent Máté evangéliumából vett idézet adta: „Amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek."(Mt 25;40)

A hozzászólásokkal tarkított előadás alkalmat adott arra, hogy hitünkben megerősödjünk, miszerint: minden embertársunkban Jézus lakozik, s ha jót teszek, azt Vele teszem. Az előadás végére megfogalmazódott egy igen fontos megállapítás: nélkülöző testvéreink körében nemcsak egyszerű szociális munkásként kell viselkednünk, hanem Krisztus Urunk cselekvő szeretetének tanúiként. Végezetül együtt imádkoztuk el az angyali üdvözletet.

Hogy tevékenységünk hiteles maradjon, elhatároztuk, hogy havi rendszerességgel fogunk lelkinapot tartani. A következő alkalomra szóló felkérő meghívásra Majnek Antal püspök atya örömmel mondott igent. Az elmélkedésre, önvizsgálatra indító téma „rázósnak" ígérkezik: „Mennyire őszinte, igaz szamaritánusi lelkülettel viszonyulunk a hozzánk betérő szegényekhez?"

Sz. J.

Szent József
a Boldogságos Szűz Mária jegyese

ÜNNEPE: MÁRCIUS 19.

József nem játszott szerepet Jézus nyilvános működésében, ebből arra következtethetünk, hogy még mielőtt Jézus tanítani kezdett volna, József már meghalt.

Názáretben lakott, de „Dávid házából és nemzetségéből származott". Ez a kifejezés azt jelentheti, hogy a dávidi család jelentősebb ágához tartozott. Jegyességre lépett a fiatal, dávidi származású Máriával, az akkori szokások szerint 18-24 éves kora között. Atyai szerepe abban nyilvánult meg, hogy a Jézus nevet ő adta a gyermeknek. Jogilag József Mária férje volt, de Jézushoz való kapcsolata nem ilyen egyszerű. Nem volt apa a biológiai értelemben, de Mária a nyilvánosság előtt nem tudott más apát megnevezni gyermeke számára, mert egyszerűen nem volt megfelelő kifejezés arra a kapcsolatra, ami József és Jézus között volt.

Isten az, aki József fiává tette Jézust, amikor Mária méhében fogant, abban a Máriában, akire egyedül Józsefnek volt joga az eljegyzés címén. József helyzetét Jézussal szemben Isten határozta meg. S bár helyzete hasonló volt az adoptív apáéhoz, mégis több volt ennél. Az adopció régen is, most is az örökbefogadó akaratától függ, és nem vérségi, hanem jogi apa-fiú, vagy apa-gyermek viszonyt hoz létre. József és Jézus kapcsolata viszont egyedül Istentől származott. Mikor József meghalt, Jézusra szállt át az ábrahámi és dávidi örökség. Az ő közvetítésével lépett kapcsolatba üdvtörténetileg Jézus az Ószövetséggel, mivel ennek az ószövetségi üdvrendnek a lényege az ábrahámi örökség volt. Jézus az Ószövetség üdvtörténetének abszolút záróponját, beteljesedését jelenti. Más beteljesedés nem lesz, más Messiás-Megváltót nem várhatunk.

A nyugati Egyház legtöbb naptárának tanúsága szerint a 10. század óta március 19-én ünnepelték Szent Józsefet. Róma is ezt a napot vette át, és először 1479-ben, majd 1621-ben vették föl az általános naptárba.

Szent Perpetua és Szent Felicitas
vértanú asszonyok

ÜNNEPÜK MÁRCIUS 7.

Perpetua, a Kathágó környékén élő fiatal patríciusfeleség Felicitasszal, a rabszolganővel együtt hitjelölt volt a keresztények közösségében, melyet általános megvetés övezett. Saturus hitoktató vállalta, hogy a keresztség felvétele előtt a szükséges oktatásban részesíti őket és még néhány fiatalt. Az ifjú csapat azonban hamar áldozata lett Septimius Severus császár rendeletének, mely súlyos büntetés terhe alatt megtiltotta, hogy valaki zsidóvá vagy kereszténnyé legyen. Perpetuát és Felicitast hamarosan letartóztatták társaikkal együtt. Perpetua ekkor még szoptatta első gyermekét, Felicitas pedig közvetlenül szülés előtt állt.

Perpetua mint társaságbeli hölgy kiváló nevelésben részesült és jártas volt az írásban. Naplószerű följegyzéseket készített közös élményeikről, melyek a szenvedéstörténetről készült jegyzőkönyvvel együtt szó szerint ránk maradtak. Miután leírta, apja hogyan kísérelte meg – eredménytelenül – rávenni Krisztusba vetett hitének megtagadására, tudósít a keresztségről, melyet a foglyok a börtönben az első kínálkozó alkalommal megkaptak, és e szavakat fűzi hozzá: „Az Isten Lelke arra indított, hogy a keresztvíztől ne kérjek semmi mást, mint a test türelmét." Nem szabadulást, hanem minden rájuk váró veszedelemben türelmet és állhatatosságot kért a fiatal megkeresztelt nő magának és társainak.

Rövidebb ideig tartó szelídebb bánásmód után a foglyokat egy sötét, föld alatti zárkába helyezték el.

Az ott eltöltött, hosszú ideig tartó fogság után kihallgatásra hurcolták őket, ahol váratlanul ismét feltűnt Perpetua apja. Magával hozta Perpetua gyermekét is, és megpróbálta leráncigálni Perpetuát az emelvényről e szavakkal: „Szánd meg a fiadat!" A helytartó, aki a kihallgatást vezette, szintén így beszélt: „Légy tekintettel atyád ősz fejére! Kíméld kisfiadat! Áldozz a császár üdvére!"— Perpetua azonban kurtán válaszolt: „Nem!" – Amikor a helytartó látta Perpetua határozottságát, még föltette a szokásos kérdést: „Keresztény vagy?" „Igen – válaszolta –, keresztény vagyok." Ezután rögtön el is hangzott az ítélet. Vadállatok elé vetették, majd tőrrel átszúrták őket.

Összeállította: Cserbánics Adrienn

Reményik Sándor

József, az ács Istennel beszél

Magasságos,
Te tudod: nehéz ez az apaság,
Amit az én szegény vállamra tettél.
Apja volnék, – és mégsem
az vagyok.
Ez a gyermek... ha szemébe
tekintek,
Benne ragyognak nap, hold,
csillagok.
Anyja szemei s a Te szemeid,
Istenem, a Te szemeid azok.
Gyönyörűséges és szörnyű szemek,
Oly ismerősek, s oly idegenek...
Ez az ács-műhely...
ezek a forgácsok...
Mit tehettem érte?... mit tehetek?
Én tanítottam fogni a szerszámot,
Mégis rá fogják majd a kalapácsot.
Úgy félek: mi lesz?
Most is ki tudja, merre kóborog,
Tekintetétől tüzet fog a műhely,
Tüzet fog a világ, s egyszer ellobog.
Ó, jó volt véle Egyiptomba futni
S azután is óvni lépteit,
Fel a templomig, Jeruzsálemig,
Míg egyszer elmaradt...
Ó, jó volt, míg parányi rózsaujja
Borzolta szürkülő szakállamat,
Ezüst nyomot hagyott
már akkor is,
Komoly nyomot parányi rózsaujja.
S most olyan más az útja...
Vezetném és Ő vezet engemet.
Csak azt tudom, a Te utadon jár,
Magasságos,
De ki tudja a Te ösvényedet?
Te vagy az atyja, – én senki
vagyok,
Az Evangéliumban hallgatok,
S hallgat rólam az Evangélium.

Életige, 2003. február

„Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak." (Jn 6,68)

Jézus Isten Országáról beszélt az összegyűlt tömegnek.[1] Egyszerű szavakkal, a hétköznapi életből merített példabeszédekkel szólt hozzájuk, szavainak mégis különleges vonzereje volt. Az embereket megérintette tanítása, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók.[2] Még a katonák is, amikor a főpapok és a farizeusok kérdőre vonták őket, hogy miért nem hajtották végre a Jézus elfogatását elrendelő parancsot, így válaszoltak: „Ember így még nem beszélt!"[3]

János evangéliuma beszámol néhány fénnyel teli beszélgetésről is, mint pl. amit Jézus Nikodémussal vagy a szamariai asszonnyal folytatott. Apostolaival még ennél is tovább megy: nyíltan, hasonlatok nélkül[4] beszél nekik az Atyáról, a Menny dolgairól. Mindez teljesen magával ragadja őket, annyira, hogy még akkor sem hátrálnak meg, amikor nem értik meg teljesen szavait, vagy amikor úgy tűnik, azok túl nagy követelményeket támasztanak.

„Kemény beszéd ez!"[5] – mondták neki néhányan a tanítványok közül, annak hallatára, hogy testét adja majd nekik ételül és vérét italul.

Amikor Jézus látta, hogy tanítványai elfordulnak tőle és nem tartanak többé vele, a 12 apostolhoz fordult: „Csak nem akartok ti is elmenni?"[6]

Pétert teljesen lenyűgözte mindaz, amit első találkozásuk óta Jézustól hallott, így örökre elkötelezte magát mellette. Mindannyiuk nevében tehát így válaszolt:

„Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak."

Péter megértette, hogy Mesterének szavai mások, mint a többi mesteré. Azok a szavak, amelyek a földről indulnak, a földhöz szólnak, a földhöz tartoznak, és sorsuk a földével azonos. Jézus szava lélek és élet, mert az Égből származik: fény, amely a Magasból száll alá, és magasságbeli hatalma van. Igéi átfogóbbak és mélyrehatóbbak bármilyen más szónál, még a filozófusok, politikusok vagy költők szavainál is. „Örök életet adó igék"[7], mert magukban foglalják, kifejezik és átadják az Isteni Élet teljességét, amelynek soha nem lesz vége.

Jézus feltámadt és él. Az Ő igéje, bár a múltban hangzott el, mégsem egyszerű emlék csupán. Olyan szavak ezek, amelyekkel ma hozzánk fordul, de szól általuk minden kor minden emberéhez is, mert ezek egyetemes és örök igék.

Jézus igéi! Minden bizonnyal – talán mondhatjuk így –, ezek voltak az Ő legművészibb alkotásai. Az Ige, aki emberi szóval beszél: milyen tartalom, micsoda erő, milyen hangsúly, micsoda tónus!

„Egy napon – írja pl. Nagy Szent Vazul[8] – mintha hosszú álomból ébredtem volna, az Evangélium igazságának csodálatos fényét szemléltem, és felfedeztem, hogy mennyire hiábavaló a világ fejedelmeinek bölcsessége."[9]

Lisieux-i Teréz 1897. május 9-én kelt levelében így ír: „Előfordul, hogy amikor bizonyos lelki témájú értekezéseket olvasok... szegény, kis lelkem gyorsan elfárad. Becsukom hát a bölcselkedők könyvét, melytől szétrobban a fejem és kiszárad a szívem, és kezembe veszem a Szentírást. Hirtelen minden ragyogóvá lesz: egyetlen igéje is végtelen távlatokat nyit meg lelkem előtt, és a tökéletesség elérése egyszerűnek tűnik."[10]

Igen, az isteni szavak jóllakatják a végtelenre teremtett lelket; és mivel ez a szó fény, szeretet és élet, ezért belülről világítja meg nemcsak az elmét, hanem az egész létet. Békét ad, azt a békét, amelyet Jézus sajátjának nevez: „az én békémet" – még a zavaros, szorongással teli pillanatokban is. Teljes örömöt ad még a lelket marcangoló fájdalom közepette is, erőt ad különösen akkor, amikor elcsüggednénk vagy elbátortalanodnánk. Szabaddá tesz, mert megnyitja az Igazság útját.

„Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak."

Az e havi Életige arra emlékeztet minket, hogy az egyetlen Mester, akit követni akarunk: Jézus – még akkor is, ha úgy tűnik, szavai kemények és túl nagy követelményeket támasztanak: hogy legyünk becsületesek a munkánkban, hogy bocsássunk meg, másokat szolgáljunk ahelyett, hogy önző módon magunkra gondolnánk, maradjunk hűségesek a családi életben, ápoljunk egy élete végén járó beteget anélkül, hogy teret engednénk az eutanázia gondolatának...

Sok olyan mester van, aki könnyű megoldásokat, kompromisszumokat javasol. Mi az egyetlen Mestert akarjuk hallgatni és követni, mert csak Ő szól igazat, és csak neki vannak „örök életet adó igéi". Így mi is elismételhetjük Péter szavait.

Most, a nagyböjtben, amikor a Feltámadás nagy ünnepére készülünk, valóban az egyetlen Mester iskolájába kell járnunk, az Ő tanítványává kell lennünk. Bennünk is szenvedélyes szeretetnek kell megszületnie Isten Igéje iránt: figyelemmel be kell fogadnunk, amikor a templomokban hirdetik, olvasnunk, tanulmányoznunk, elmélkednünk kell azt...

Mindenekelőtt azonban arra kaptunk meghívást, hogy megéljük, ahogyan azt a Szentírás maga is tanítja: „A tanítást váltsátok tettekre, ne csak hallgassátok, mert különben magatokat csaljátok meg!"[11] Ezért szentelünk különleges figyelmet egy igének minden hónapban, és hagyjuk, hogy belénk hatoljon, átalakítson, hogy életté váljon bennünk. Jézus egy-egy szavát megélve éljük az egész Evangéliumot, mert Ő minden szavában teljesen nekünk ajándékozza magát, Ő maga jön hozzánk, hogy bennünk éljen. Olyan, mint a Feltámadott isteni bölcsességének egy cseppje, mely apránként lelkünk mélyére hatol, és korábbi gondolkodásmódunk, akaratunk és viselkedési szokásaink helyébe lép az élet minden területén.

Chiara Lubich

[1] *Vö.: Lk 9,11*
[2] *Vö.: Mt 7,29*
[3] *Jn 7,46*
[4] *Vö.: Jn 16,25-29; 3,12*
[5] *Jn 6,60*
[6] *Jn 6,67*
[7] *Jn 6,68*
[8] *Vazul (330-379), a nagy egyházatyák egyike, Cezárea püspöke*
[9] *Ep. CCXXIII, 2.*
[10] *202. sz. levél*
[11] *Jak 1,22*

Témák a gyereknevelés művészetéből 7.

A KISGYEREK ÉS A BŰN, VALAMINT A BÜNTETÉS

Mindannyiunknak okozhatnak fejtörést az alábbi kérdések: Mikor bűn egy kisgyerek „rosszasága"? Mikor érdemel büntetést? Hogyan büntessünk? Mitől „rosszak" a gyerekek? Noha nem lehet mindegyik kérdésre egyértelmű és megnyugtató választ adni, próbáljuk meg röviden áttekinteni a témát!

Elterjedt, de teljesen hamis az a humanista elképzelés, hogy az ember alapjában véve jó, csak a környezeti hatások elrontják. A Biblia mást tanít: az ember hajlik a rosszra. Így van ez a gyerekekkel is, de hozzá kell tenni, hogy – különösen kisgyerekek esetében – a szülők „idegeire menő" viselkedésük nem mindig rosszaság, hanem lehet életkori sajátosság, illetve a szülő magatartásának következménye is.

Amikor a tipegő korú gyerek felfedezi a világot és megtanulja, milyen hangja van a padlón széttörő üvegnek, a kiömlő folyadéknak, a szakadó papírnak, akkor nem rosszaságból teszi, hanem tapasztalatokat gyűjt. Ilyenkor büntetni felesleges és káros. Sokszor teljesen elég a gyereket megdöbbentő hatás is, pl. a széttört üveg. A szülő két dolgot tehet: elérhetetlen magasságba teszi át mindazokat a tárgyakat, amiket nem szeretne feláldozni csemetéje felfedező kedvének, illetve világosan elmagyarázza, mihez nem szabad hozzányúlni. (A tilalom megszegése természetesen már vonhat maga után büntetést!)

Egészen más dolog, amikor tudatos ellenszegülésről van szó. Ilyen az, amikor az egy-két éves kisgyerek újra és újra, „csakazértis" ledobja a kenyerét, bekapcsolja a tévét stb. Azzal együtt, hogy ez egy teljesen természetes jelenség – a gyerek ilyenkor ébred tudatára, hogy önálló egyéniség, és ezt így próbálja önmaga és környezete előtt kinyilvánítani – nem mehetünk el mellette szó nélkül, ha jót akarunk neki és magunknak is. A tudatos engedetlenség lényegét tekintve ugyanaz, mint az ősbűn, és szükséges, hogy a gyerek megtanulja elismerni a szülőt tekintélynek, mert később ennek a mintának az alapján viszonyul majd mindenféle világi tekintélyhez, sőt, ami még fontosabb, Istenhez, mint legfelsőbb hatalomhoz is. Ezért fontos, hogy a szülő kitartásával és következetességével (ami nagyon fárasztó tud lenni) „megnyerje" ezeket a helyzeteket, és félreérthetetlenül értésére adja az emberpalántának, hogy ő a főnök. Az is előfordulhat, hogy ehhez el kell fenekelni a gyereket (csak ritkán, és lehetőleg három éves kor alatt alkalmazandó büntetés). Érdekes megfigyelni, hogy sokszor szemmel láthatólag megnyugodnak ilyenkor, mert megbizonyosodtak a szülő megbízhatóságáról: betartotta, amit ígért. Nagyon gyakori, hogy ilyen céllal „provokálják" a kicsi gyerekek a szüleiket: ki akarják próbálni, hogy számíthatnak-e rájuk. A túlságosan engedékeny családi légkörben, ahol gyakran a gyerek „nyeri" az ilyen mérkőzéseket, valójában bizonytalanságban érzi magát a kicsi, nincs meg a biztos alap, amire támaszkodhatna, azaz a szülői tekintély.

Azonban csak akkor működőképes ez a gyakorlat, ha a szigorú, a fegyelmet (ésszerű mértékig) megkövetelő szülő ugyanakkor azt is gyakran kifejezi, mennyire szereti a gyerekét. Jó, ha a büntetés után ölbe vesszük, éreztetjük vele, hogy nem őt magát utasítjuk el, csak amit tett. Szintén nem lehet eléggé hangsúlyozni a dicséret szerepét. Ez sokszor erősebb motivációt jelent a fenyegetéseknél, büntetéseknél, és alapvető fontosságú a gyerek személyiségfejlődésében.

Még néhány szempont címszavakban:

- A legbefolyásosabb nevelési tényező a szülő példamutatása.
- Mindenképpen megéri odafigyelni a felállított szabályok következetes betartására.
- Sokszor hatékony módszer a kisgyerekeknél a figyelem elterelése.
- A „rosszul viselkedő" gyereknél érdemes megvizsgálni egyrészt azt, hogy nem a mi viselkedésünket tükrözi-e vissza. („Erőszakos, türel-

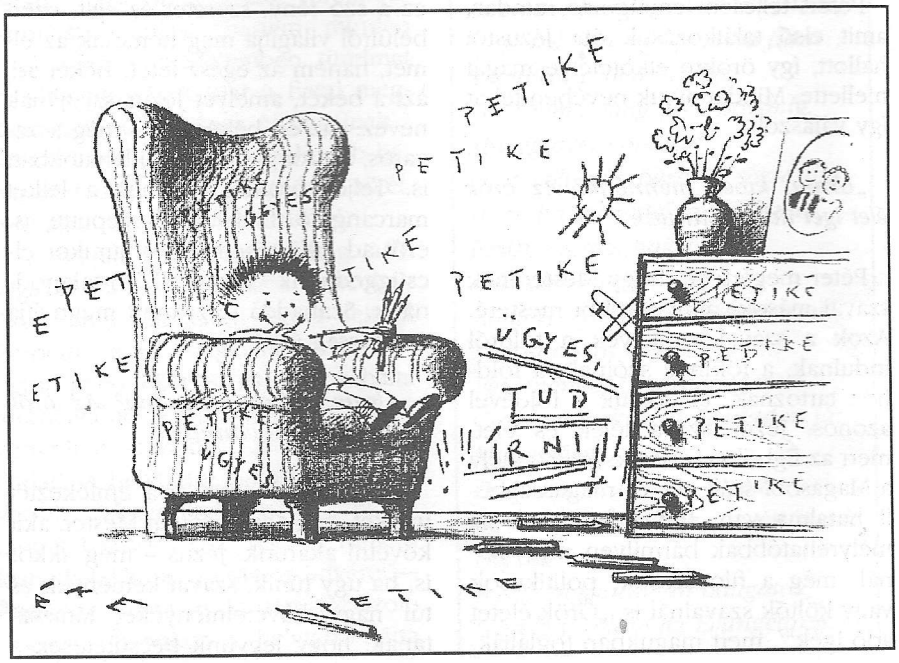

metlen és hangos vagy!" – kiabál erőszakosan, türelmetlenül és hangosan kisfiára a rendszeresen így viselkedő anyuka.) Másrészt arra is érdemes odafigyelni, nem segítségkérés, figyelemfelhívás-e a gyerek rossz viselkedése. Ha máshogy nem megy, így akarja elérni, hogy többet törődjenek vele.

Böjt-ötletek a családban

Nagyböjttel kapcsolatban sok szó esik az evéssel kapcsolatos önmegtartóztatásról. Kevesebbet beszélünk arról, hogy a böjtnek számos más formája létezik, köztük olyanok, amelyek sokat segíthetnek a családon belüli szeretet-légkör kialakulásában. Ha kicsit elgondolkodunk, magunk is kitalálhatunk ilyeneket, de kezdetnek néhány ötlet:

- Szóböjt – elhatározhatjuk, hogy megpróbálunk kevesebbet beszélni, és a másikat figyelmesebben hallgatni.
- Böjtöltethetjük a kritikus megjegyzéseinket is, ha minden másodikat kihagyjuk, látványosan melegszik a családi hangulat.
- A lemondás megnyilvánulhat abban is, hogy feladjuk elvárásaink egy részét. Ha sikerül inkább elfogadóan, mint elváróan hozzáállni családtagjainkhoz, sokkal jobban megélhetjük a szeretetet.
- Lemondhatunk azután például a tévézésről is – hogy a felszabadult időt házastársunknak, gyerekeinknek ajándékozhassuk építő módon, pl. játékkal, beszélgetéssel, kirándulással.

A bűnről beszélgetünk a gyerekekkel

– Mi az, hogy bűn?

Az emberek akkor követnek el bűnt, amikor a saját fejük után mennek, pedig érzik, hogy nem ez a helyes út, hogy Isten mást kíván tőlük. Ezt a lelkiismeretük mondja meg nekik. Mindenkinek van lelkiismerete, viszont, ha valaki nem figyel rá, egyre kevésbé fogja meghallani a hangját.

– Miért baj a bűn?

Nagyon sok baj származik abból, hogy egyedül próbáljuk irányítani az életünket, és nem fogadunk szót Istennek. Sokszor megbánjuk, hogy nem Őrá hallgattunk, mert csak bajt okoztunk magunknak és másoknak is. Olyan is van, hogy nem is vesszük észre, pedig mások sokat szenvednek a bűneink miatt. A világon sok baj van, és ezek nagy részét az emberek bűnei okozzák.

Az is baj a bűnnel, hogy amikor úgy döntünk, hogy nem fogadunk szót Istennek (ilyenkor követünk el bűnt), akkor a Gonosznak fogadunk szót. Ezzel távolabb kerülünk Istentől és közelebb kerülünk a Sátánhoz, pedig Isten jót akar nekünk, a Sátán pedig rosszat.

Az is gyakran előfordul, hogy becsapjuk magunkat, és megmagyarázzuk magunknak, hogy igazából nem is követtünk el bűnt, vagy hogy nem is olyan nagy baj az. Pedig csak úgy kerülhetünk közelebb Istenhez, ha belátjuk, hogy szükségünk van a segítségére, mert bűnösök vagyunk. Az Úr Jézus is úgy tudta meggyógyítani a betegeket, és megszabadítani a bűnösöket, ha azok belátták, hogy egyedül nem tudnak segíteni magukon. A Szentgyónásban megszabadulhatunk a bűneinktől.

– Megbüntet az Isten a bűneinkért?

Az az igazságos, ha a bűnt megbüntetik. Jézus azonban önként elszenvedte helyettünk a büntetést, amikor meghalt értünk a kereszten. Erre mondjuk, hogy „elvette a világ bűneit". Ezért juthatunk a Mennyországba. Ugyanakkor a bűneink következményei megmaradnak, mint ahogy a tékozló fiúnak is megbocsátott az édesapja, de az örökségét elvesztette.

– A gyerekek is tudnak bűnt elkövetni?

Igen, de ez csak annyira számít nekik bűnnek, amennyire tudták, hogy ezzel rosszat tesznek. Ha például egy egész kicsi gyerek ledobja a vázát, mert ki akarja próbálni, mi történik, ha leesik a padlóra, az nem bűn. Ha viszont egy nagyobbacska gyerek azért dobja le a vázát, hogy haragjában fájdalmat okozzon a szüleinek, az már komoly bűn.

Hasonló a helyzet a felnőttekkel is. Aki úgy nőtt fel, hogy látta a családjában, hogyan kell jónak lenni, templomba járt, hallotta Isten szavát, annak egy viszonylag kicsi rossz cselekedet is nagy bűn lehet, hiszen tudta, hogy ezzel megbántja Istent és a többi embert. Aki viszont sosem látott jót maga körül, nem hallott Istenről, az sokszor nem is tudja, nem is érzi, hogy rosszat tett, ezért nem is számít neki olyan nagy bűnnek. Egyedül Isten képes megítélni, kinek mekkora a bűne.

Popovicsné Palojtay Márta

A Vladimiri Istenanya

A kereszténység két évezrede során Mária szeretete és a Mária iránti szeretet hasonlíthatatlan szépségű művészi alkotásokat eredményezett. Szűz Mária a gyermek Jézussal a Keresztrefeszítés mellett a keresztény művészet leggyakrabban ábrázolt témája. Az ókeresztény művészetben a 3. században jelenik meg az Istenanya. Az efezusi zsinat (431-ben) adta meg Máriának a Theotokosz (gör. Istenszülő) címet, ezzel kezdődött kultikus tisztelete, és ettől vált Krisztus mellett a keresztény művészet fő témájává.

A képrombolás kora után a bizánci művészetben századokon át szinte változatlanul éltek a Máriaképek hagyományos típusai. Ezek közül a legelterjedtebb a bizánci állam védelmezője, a megtestesült Igét ölében tartó, frontális tartású Nikopoia (gör. a győzelem szülője).

A Vladimiri Istenszülő-ikon (XII. sz.)

A korai ikonokon sűrűn szereplő típus volt. Egy másik típuson Mária imádkozva jelenik meg imára emelt karokkal, vagy gyermek nélkül, vagy a melle előtt egy korongban lebeg az áldást osztó gyermek Jézus. Ez a kompozíció Izajás Immánuel-jövendölését jeleníti meg (Iz 7,14). Más típusokon a gyermeket a karján tartó Máriát állva, trónolva és félalakban ábrázolják, a gyermek Jézus áldást oszt jobbjával, a baljában irattekercset tart. Ezt a típust Hodegetriának nevezik a Szt. Lukácstól származtatott eredeti ikon őrzési helyéről, a Ton Hodegon kolostor nevéről, amelyet a törökök pusztítottak el. Az elnevezés arra is utal, hogy Mária mutatja az igaz utat. A szoptató Máriát ábrázoló képtípus Egyiptomból származik, és Máriát mint az üdvösség, az élet forrását jeleníti meg.

S megint egy másik típuson a gyermek szeretettel anyjához simul, megcsókolja vagy megsimogatja. Az úgy nevezett „meghatódott Istenanya" ikontípus Bizáncban alakult ki, s legkésőbb a XII. században már elterjedt Itália, Franciaország, Anglia, Németország, Grúzia és a Rusz területén. A legkiválóbb mű, amely Máriát az arcához simuló kisded Jézussal ábrázolja, a Vladimiri Istenanya néven vált ismertté.

A híres ikon a XI. század végén vagy a XII. század elején keletkezett, Kijevbe hozták, s a vladimiri jelzőt azután kapja, hogy 1155-ben átszállították Vladimirbe. A XIV. században már a Moszkvai Kreml Mária mennybevétele elnevezésű templomában helyezték el. Jelenleg a moszkvai Tretyakov Képtárban féltett kincsként őrzik. A XII. századi eredeti festés csak az arcokon maradt meg, és azok máig megrázó erejűek.

Mária felénk forduló, nagy szeme azonnal megigéz, tekintete szívünkig hatol, s mélyére lát ama ten-

gernyi szenvedésnek, amelyet emberi történelmünk hordoz. Ismeri a teremtmény minden sóhaját és panaszát: „a természet sóhajtozását és vajúdását". Mária nem fordítja el arcát tőlünk, hanem szeretettel elviseli a látványt, melytől az emberi tekintet visszaretten. Semmi nem borzasztja el, semmi sem kelt benne viszolygást vagy közönyt. Szeme ott virraszt létezésünk felett. Fiatjának, legyenjének szeplőtelensége és szabadsága felmérhetetlen erővel és jósággal tölti el. Szembenéz minden gyengeséggel és bűnnel, mindazzal, amire mi, emberek szégyenkezve gondolunk. Tekintete nem ítélkező és nem fürkésző; láttára tiszta töredelem járja át a szemlélő szívét.

Mária nem néz a gyermekre. A gyermek viszont anyjára szegezi pillantását, odasimul hozzá, hogy átölelje és megcsókolja. Jézus szeme anyjáét fürkészi, hiszen benne embersorsunk összes fájdalmát pillanthatja meg. Tisztasága, Fiatjának feltétlen ráhagyatkozása folytán Mária tekintete isteni irgalommal telve – Jézus egész életében ezt az irgalmat sugározza, s micsoda erővel. „Ahogy végignézett az embereken, megesett a szíve rajtuk, mert olyanok voltak, mint pásztor nélküli juhok: elcsigázottak és kimerültek". (Mt. 9,36)

Az ikon Jézus egyetlen üdvözítő tettét, a küldetését összefoglaló nagy gesztust fejezi ki. Szemünkbe ötlik az ellentét az anyjához siető, odabújó, életteli gyermek és a tűnődő, méltóságteljes, végtelen szenvedései közepette is erős lelkű anya között. Bal keze a könyörgés és a közbenjárás hagyományos mozdulatára nyílik, ám alakja ennél is többet üzen: az ember megalázott helyzetére oly fogékony tisztaságát és isten irgalmát, amely kimondott Igenje révén szívébe költözött. „A nyomor mélysége a könyörület mélységét szólítja" – mondja majd Szent Ágoston. A vladimiri ikonon Máriában egymásba ér és átjárja egymást a kétféle mélység. A Gyermek és az Anya találkozása a képen épphogy érzékelhető csókban teljesül, s így új jelentést ad az Énekek éneke versének: „Csókoljon meg szája csókjával."

A műalkotás ragyogó szépségét az adja, hogy összekapcsolódik benne a szabadításra siető gyermek életereje és az anya mértéktelen szeretetének kifürkészhetetlen mélysége. Az ikon szemlélőjét elsősorban a teremtett Jósággal kommunikáló tekintet érinti meg. Boldog, aki az ő pillantását őrzi szívében, s így ismeri az Istennel való megbékélés útját – aki tehát meggyőződött róla, hogy Isten kiengesztelődve néz a világ szemébe.

Risko Mariann

Az Odihitriai Istenszülő

A Czestochowai Szűzanya

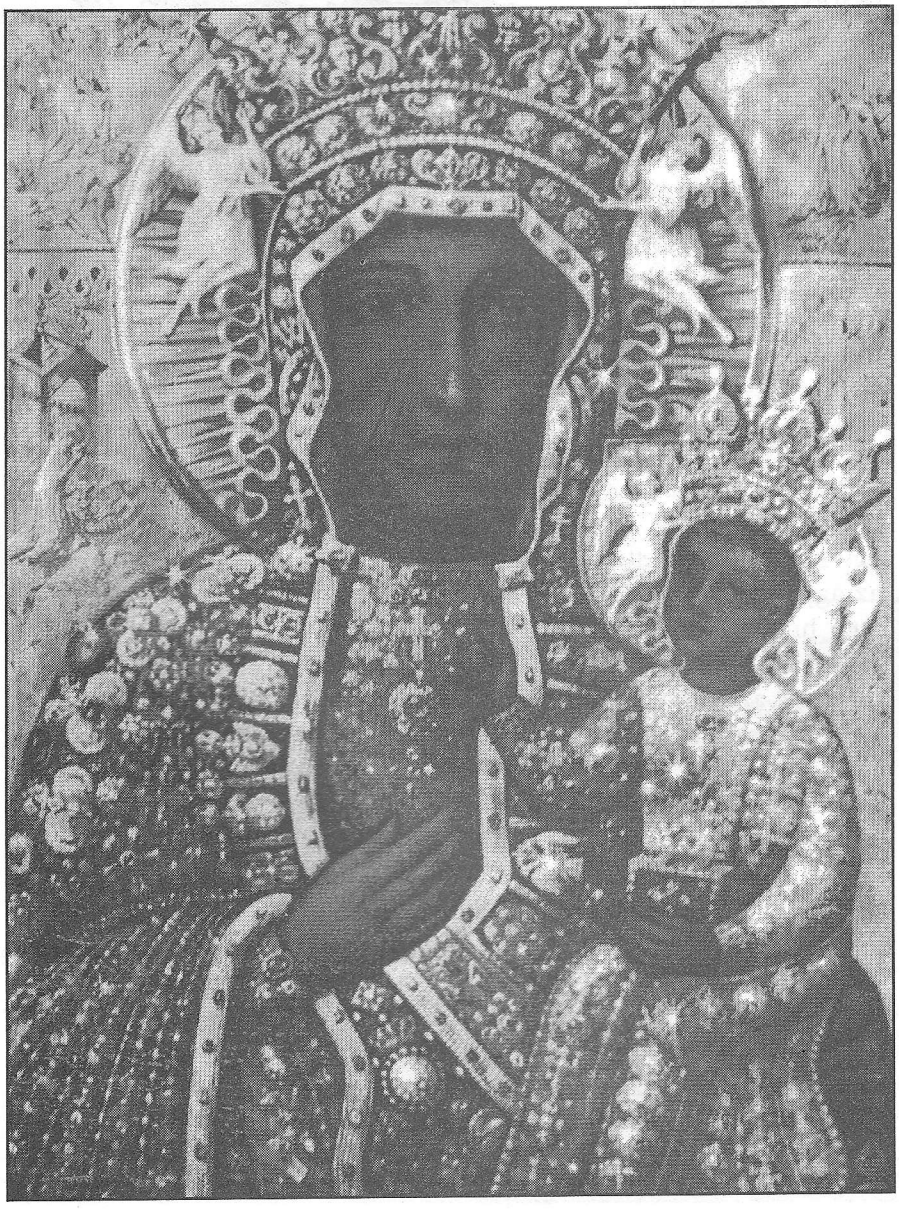

Van új a Nap alatt!

„Nincs új a Nap alatt" – tartja a mondás, és ezt többnyire igaznak tartottam, főképp a Szentírásra vonatkoztatva. Ami ott le van írva, az igaz. Most azonban, ahogy a IV. Egyházmegyei Hittanverseny első fordulójára beérkezett dolgozatokat lapozgattam, az a benyomásom támadt, hogy vagy elkerülte valami eleddig a figyelmemet, vagy a Szentírás-fordítások rosszak, amelyeket eddig olvastam. A hittanverseny „sportolói" meglepően új dolgokkal állnak elő minden évben. Most sem volt másként. Az elmúlt évben új bibliai tekercsek felfedezésére gyanakodtam, esetleg apokrif iratok jelenlétére, most azonban az érzésem az, hogy más lappanghat a háttérben. Rosszak a fordítások!

De térjünk a tárgyra. A következő mondatok nem kitaláltak, hanem a valóság szülöttei. Illetve a verseny résztvevőié. Lássunk némi ízelítőt:

– Mi történt Illéssel a Hóreben?
– Találkozott egy özvegyasszonnyal.

– Hogyan büntette meg az Úr Jeroboámot?
– Kiirtotta a Jeroboámokat.

– Hogyan szegte meg Salamon az Úrral kötött szövetséget?
– Bódulatba esett a szerelemtől.

Ki mondta kinek?
„– Hadd csókoljam meg, kérlek, apámat és anyámat, s aztán követlek."
Válasz:
– Illés Pál prófétának.

– Hogyan történt Salamon királlyá kenése?
– Titokban a papok megkenték.

Hát ilyenek akadnak. És ekkor jöttem rá, hogy van új a Nap alatt!

Neo

Borsószem-hercegkisasszony

Volt egyszer egy királyfi, aki hercegkisasszonyt akart feleségül venni, de nem ám holmi jöttment hercegleányt, hanem olyat, aki igazán trónra termett. Bejárta az egész világot, hogy meglelje a hozzá illőt, de minden választottjában talált valami kivetnivalót. Hercegkisasszony akadt ugyan elég, de a királyfi kételkedett benne, hogy vérbeli hercegkisasszonyok, mert mindegyik tett valami olyat, ami nem illett hozzá. Hazatért hát a királyfi a birodalmába, és igen elbúsult, hogy nem lel magához való feleséget.

Egy este szörnyű vihar kerekedett, dörgött-villámlott, az eső meg úgy zuhogott, mintha dézsából öntötték volna. A nagy égzengésben egyszer csak megverte valaki a palota kapuját. Az öreg király maga ment kaput nyitni.

Egy hercegkisasszony állt a küszöbön. De uram teremtőm, hogy megtépázta a zuhogó eső, meg a vad szél! A hajáról, ruhájáról patakokban szakadt a víz, a cipője orrán befolyt az eső, a sarkán meg kifolyt. S mégis azt merte mondani, hogy ő vérbeli hercegkisasszony!

– No, majd elválik, hogy igazat mondott-e – gondolta magában az öreg királyné, de nem szólt senkinek; bement a hálókamrába, kiemelt az ágyból minden dunnát, párnát, derékaljat, s egy szem borsót tett az ágydeszkára. Aztán rárakott a borsószemre húsz derékaljat, azokra meg húsz vastag pehelydunnát, s oda vezette éjjeli hálásra a hercegkisasszonyt.

Reggel aztán megkérdezte tőle, hogy esett az alvás.

– Egy szemhunyást sem aludtam – panaszolta a hercegkisasszony. – Isten tudja, mi volt abban az ágyban! Egész éjjel nyomott valami, akármelyik oldalamra fordultam. Csupa kék-zöld folt a testem. Restellem megmondani, de sosem volt még ilyen kényelmetlen ágyam!

Most már aztán láthatták, hogy vérbeli hercegkisasszony a vendégük, mert húsz derékaljon és húsz pehelydunnán keresztül is megérezte azt a kicsi borsószemet. Csak egy javából való, igazi hercegkisasszony lehet ilyen kényes.

A királyfi nyomban feleségül vette, úgy megörült, hogy igazi hercegkisasszonyra akadt. A borsószem meg a királyi kincseskamrába került, ott mutogatják mind a mai napig, ha ugyan azóta el nem lopta valaki.

Aki nem hiszi, járjon utána.

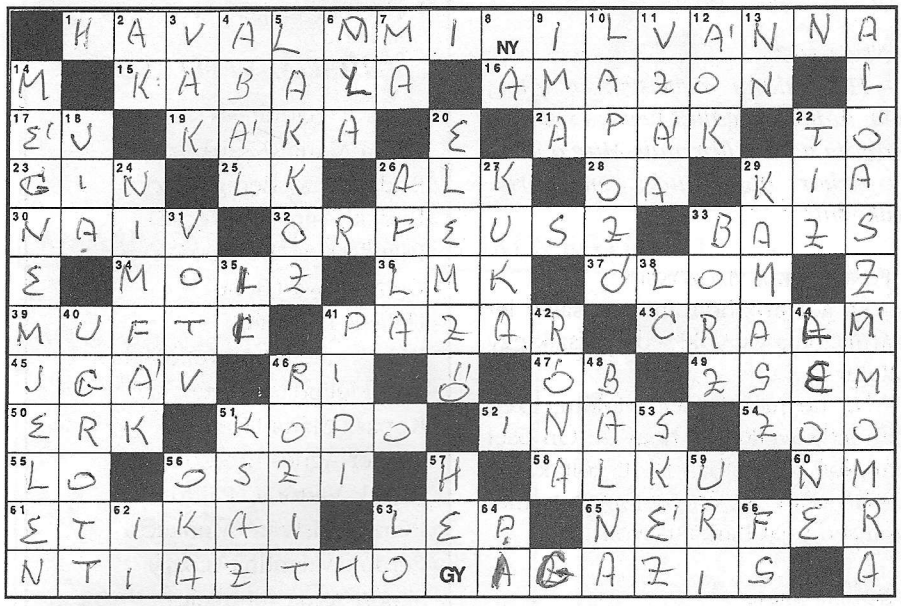

A feladványban Anthony de Mellótól idéztünk. Beküldendő a vízszintes 1. és a függőleges 14. A megfejtéseket KERESZTREJTVÉNY felirattal 2003. március 20-ig a szerkesztőség címére kérjük beküldeni.

VÍZSZINTES:

1. Az idézet első része. Zárt betűk: H, I, N, A, L, Z, A. 15. Babonás hit szerint szerencsét hozó tárgy. 16. Harcias nő. 17. 12 hónapból áll. 19. Sásféle vízinövény. 21. Az egyik szülő többes számban. 22. Állóvíz. 23. Írországban kedvelt pálinkafajta. 25. Lakó páratlanai! 26. Halk kezdet nélkül! 28. Boa magánhangzói! 29. K. I. A. 30. Mesterkéletlen, ártatlan. 32. A görög regék dalnoka, aki lantjával csodákat művelt. 33. Fordítva: anyagot ruha előállításához előkészít. 34. Mozi betűi keverve! 36. Elemek mássalhangzói! 37. Szürkés színű, lágy, nehézfém. 39. Keleti mesékben a vezető, törvénytudó ember. 41. A kelleténél bővebben, nem takarékosan használ valamit. 43. Fordítva: jelmezbál nélkülözhetetlen kelléke. 45. Fordítva: szeletelj! 46. Sír. 47. Kezdet nélküli Jób! 49. Szem betűi keverve! 50. Erkel vég nélkül! 51. Vadat felhajtó vadászkutya. 52. Szolga. 54. Állatkert angolul. 55. Patás állat, ékezet nélkül. 56. Oszkár becézve. 58. Egyezkedés. 60. Nem szélei! 61. Erkölcstani. 62. Meglepetésben van! 65. Fordítva: versben vissza-visszatérő sor.

FÜGGŐLEGES:

2. Baka szélek nélkül! 3. Világtalan. 4. Szalonnát főz. 5. Fényes, vízhatlan bevonatot visz fel valamire. 6. Végtelen alak! 7. Ezen a napon. 8. Ny. A. 9. Fohász. 10. Könyvet forgató. 11. Váza betűi keverve! 12. Árok r nélkül! 13. Dupla n! 14. Az idézet folytatása. Zárt betűk: M, E, N, H, G. 18. Viola becézve. 20. Valamit vizsgáló. 22. Kerek szám. 24. A görög mitológiában a hegyek, fák, vizek, tengerek tündérei. 26. Fordítva: a görög ábécé első betűje. 27. Szemetes. 29. Serdülőkorú. 31. V. O. T. V. 33. Szagával védekező állat. 35. Dupla I! 38. Lóca mássalhangzói! 40. Rugalmas mozgással a levegőbe felpattant. 41. 3,14 kétszer! 42. Síkság, alföld. 44. Idegen férfinév. 46. Rozáliát becézve. 48. Óriás emlősállat, ékezet nélkül. 51. Szak betűi keverve! 53. Szék betűi keverve! 56. Valaminek az indítéka. 57. Kedvtelésből megmásszák. 59. Ilyen muri is van! 62. Dupla I! 63. Lop vég nélkül! 64. Pipa fele! 66. Fésű páratlanai!

Az előző szám keresztrejtvényének megfejtése:

Minél sötétebb az éj, annál tündöklőbbek a csillagok.

Bibliai vetélkedő

Kedves fiatalok!

Folytatjuk bibliai vetélkedőnket. Mindenkit buzdítunk, hogy kapcsolódjon be a játékba. A nyertesek között értékes könyveket sorsolunk ki.

Máté evangéliuma szerint

1. Ki mondta és mikor?

Ugyan mi könnyebb, azt mondani: „Bocsánatot nyertek bűneid", vagy azt mondani: „Kelj föl és járj"?

2. Miután Jézus meggyógyította a két vakot, ezt parancsolta nekik:

a.) „Adjátok hírül mindenkinek!"

b.) „Vigyázzatok, senki meg ne tudja!"

c.) „Többé ne vétkezzetek!"

3. Ki volt Simonnak a testvére?

a.) Jakab

b.) János

c.) András

4. Miről lehet megismerni a fát?

a.) nagyságáról

b.) gyümölcséről

c.) virágáról

5. Folytasd az idézetet!

„Mert mindaz, aki megteszi Atyám akaratát, aki a mennyekben van, az az én .....

....."

A megfejtéseket 2003. március 20-ig küldjétek be a szerkesztőség címére!

Jó szórakozást!

HUMOR

A JÉGEN

Egy ember kimegy a jégre horgászni. Nekiáll léket vágni a csákánnyal. Egyszer csak valahonnan fentről megszólal egy hang:

– A jég alatt nincs hal!

Az ember igencsak meglepődik, de újra belevágja a csákányt a jégbe.

– Már mondtam, hogy a jég alatt nincs hal!

– Te szólsz hozzám, Istenem? – kérdi a férfi rémülten.

– Nem, én a műjégpálya hangosbemondója vagyok.

ÉLES PÁRBESZÉD

– Ha téged látlak – mondja az ifjú –, azt kell imádkoznom: „Ne vígy minket a kísértésbe!"

– Én pedig, ha rád nézek – válaszol a leány –, folytatom a Miatyánkot: „De szabadíts meg a gonosztól!"

FIATALSÁG, ÓH!

Keresztelés előtt a lelkész megkérdezi a gyermek anyja mellett álldogáló férfitól:

– Bocsánat, ön nem túl fiatal ahhoz, hogy keresztapa lehessen?

Mire a fiatalember:

– Nem tudom, hogy hány éves kortól lehet valaki keresztapa, de én a gyerek apja vagyok...

NEVETSÉGES

– Ha valami nevetségeset látok, nem tudom megállni nevetés nélkül – mondja a fiú a lánynak. Mire a lány:

– Akkor hogy tudsz megborotválkozni?

FŐNEMESEK A VÍZÖZÖNBEN

– Én a Törökthöttömössy család leszármazottja vagyok! – dicsekszik egy fiatalúr.

– Na ne mondja! Gondolom, ezek után az következik, hogy az Ön ősei már Noé bárkájában is ott voltak.

– No nem. Az én őseimnek természetesen saját bárkájuk volt!

SZAMÁR-HALÁL

A plébános felhívja a falu állatorvosát, és bejelenti:

– A patak melletti réten egy döglött szamár fekszik.

A doktor, aki jó barátja a papnak, évődve válaszol:

– Azt hittem, hogy a halottak ügyében te vagy az illetékes...

A plébános nem marad adós a válasszal:

– Így igaz, de először a rokonokkal lépek kapcsolatba.

Helyes válaszok az előző szám bibliai vetélkedőjében feltett kérdésekre

(Az Apostolok cselekedeteiből)

1.) Kit választottak az apostolok az áruló Júdás helyére?

c.) Mátyást

2.) A tanítványok hány diakónust választottak ki maguk közül?

a.) 7

3.) Hová tartott Saul, mikor útközben megjelent neki az Úr?

b.) Damaszkuszba

4.) Folytasd az idézetet!

„János csak vízzel keresztelt, ti azonban néhány nap múlva Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni."

5.) Rakd időrendi sorrendbe a mondatokat!

3.) A férfiak, akik kísérték, csodálkozva álltak.

1.) Saul, Saul, miért üldözöl engem?

2.) Kelj föl és menj be a városba.

MEGFEJTŐK

Helyes megfejtést küldtek be:

BIBLIAI VETÉLKEDŐ

Ambrus Gabriella (Ungvár)
Barna Mária (Csap)
Boda Attila (Beregszász)
Bodák Hajnalka (Técső)
Butella Éva (Beregszász)
Demkó Éva (Bene)
Hafiják Pál (Vác)
Kékes Valéria (Nevetlenfalu)
Kiss Melinda (Szürte)
Kopasz Mária (Dercen)
Langer Ágnes (Técső)
Pajzák Viktória (Palló)
Pénzelik István (Munkács)
Perduk Valentina (Csap)
Simon Anna (Munkács)
Simon György (Munkács)
Szopó M. Stefánia (Esztergom)
Szabó Zsolt (Szürte)
Tóth Mária (Feketeardó)
Török Adél (Nevetlenfalu)
Vécsey Nelli (Técső)

KERESZTREJTVÉNY

Barna Mária (Csap)
Bodák Hajnalka (Técső)
Butella Éva (Beregszász)
Csaknádi Marietta (Munkács)
Csecsur Mária (Beregszász)
Demjén Izabella (Rát)
Demkó Éva (Bene)
Hrábár Sztella (Gálocs)
Kiss Melinda (Szürte)
Kopasz Mária (Dercen)
Mészáros Györgyi (Técső)
Mocsár Klára (Ungvár)
Olencsák Klára (Ungvár)
Oltvai Károly (Ungvár)
Oneszkó Eleonóra (Nagybocskó)
Özv. Kertay Sándorné (Borzsova)
Pénzelik István (Munkács)
Perduk Valentina (Csap)
Scheffer Zoltán (Munkács)
Simon Anna (Munkács)
Szopó M. Stefánia (Esztergom)
Szabó Zsolt (Szürte)
Tóth Mária (Feketeardó)
Török Adél (Nevetlenfalu)
Vécsey Nelli (Técső)

Könyvjutalomban részesült:
Kopasz Mária (Dercen)
Gratulálunk!